

Warszawa, dnia 5 lipca 2021 r.

Poz. 1214

**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 2 czerwca 2021 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 431), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956),
- 2) ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. 2320),
- 3) ustawą z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie osób i mienia oraz ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. poz. 469)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 27 maja 2021 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956), który stanowi:

„Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;

- 2) odnośnika nr 1 oraz art. 155 ust. 1, 2, 7 i 9 i art. 166 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. 2320), które stanowią:

„¹⁾ Niniejsza ustawa została notyfikowana Komisji Europejskiej w dniu 29 października 2019 r. pod numerem 2019/533/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).”

Art. 155. „1. Organy administracji rządowej oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 października 2021 r.

2. Organy władzy publicznej inne niż wymienione w ust. 1, w tym organy kontroli państwowej i ochrony prawa, oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 stycznia 2022 r.”

„7. Sądy i trybunały, komornicy, prokuratura, organy ścigania i Służba Więzienna są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 października 2029 r.”

„9. Podmioty publiczne inne niż wymienione w ust. 1–7 są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 stycznia 2025 r.”

„Art. 166. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2021 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 145 i art. 146, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
 - 2) art. 80, art. 115, art. 144 i art. 161, które wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia;
 - 3) art. 96 pkt 18, art. 130, art. 134, art. 149 ust. 1 oraz art. 150, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
 - 4) art. 38 ust. 6, art. 50, art. 52 ust. 5–7, art. 54 ust. 1–5 oraz art. 57 ust. 4, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia;
 - 5) art. 9 ust. 1 pkt 1–8, art. 11 pkt 2, art. 16 ust. 1, art. 18 ust. 2, art. 28 pkt 2 lit. b i c, art. 31, art. 83 oraz art. 141, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2021 r.;
 - 6) art. 122, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem pkt 5, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.;
 - 7) art. 58 ust. 1 pkt 4 i art. 63, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2022 r.;
 - 8) art. 126 pkt 8, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.;
 - 9) art. 9 ust. 1 pkt 9, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2026 r.;
 - 10) art. 82 pkt 2, w zakresie dodawanego art. 100b, i art. 159, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2028 r.;
 - 11) art. 82 pkt 1, 2, w zakresie dodawanego art. 100a, i pkt 3–21, art. 93, art. 96 pkt 1–17 i 19, art. 105 oraz art. 162, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2029 r.”;
- 3) art. 3 i art. 4 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie osób i mienia oraz ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. poz. 469), które stanowią:

„Art. 3. Do kontroli ochrony obszarów, obiektów i urządzeń, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne, wszczętych na podstawie art. 44 ust. 1a tej ustawy i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 2 czerwca 2021 r. (poz. 1214)

USTAWA

z dnia 24 sierpnia 2001 r.

o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Tworzy się Żandarmerię Wojskową jako wyodrębnioną i wyspecjalizowaną służbę wchodzącą w skład Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Ustawa określa:

- 1) zakres działania i organizację Żandarmerii Wojskowej oraz uprawnienia i obowiązki żołnierzy Żandarmerii Wojskowej;
- 2) rodzaje i zadania wojskowych organów porządkowych oraz uprawnienia i obowiązki żołnierzy tych organów.

3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) żołnierzach Żandarmerii Wojskowej – rozumie się przez to żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową na stanowiskach służbowych w jednostkach organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej;
- 2) żołnierzach wojskowych organów porządkowych – rozumie się przez to żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową, wyznaczonych przez właściwy organ wojskowy do pełnienia służby określonej w art. 45;
- 3) Siłach Zbrojnych – rozumie się przez to Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Zakres działania i organizacja Żandarmerii Wojskowej

Art. 2. Nazwa „Żandarmeria Wojskowa”, jej skrót „ŻW” przysługuje wyłącznie służbie, o której mowa w art. 1 ust. 1.

Art. 3. 1. Żandarmeria Wojskowa wykonuje zadania należące do jej zakresu działania w Siłach Zbrojnych oraz w stosunku do osób określonych w ust. 2.

2. Żandarmeria Wojskowa jest właściwa wobec:

- 1) żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową;
- 2) żołnierzy niebędących w czynnej służbie wojskowej w czasie noszenia przez nich mundurów oraz odznak i oznak wojskowych;
- 3) pracowników zatrudnionych w jednostkach wojskowych:
 - a) w związku z ich zachowaniem się podczas pracy w tych jednostkach,
 - b) w związku z popełnieniem przez nich czynu zabronionego przez ustawę pod groźbą kary, wiążącego się z tym zatrudnieniem;
- 4) osób przebywających na terenach lub w obiektach jednostek wojskowych;
- 4a) osób przebywających na terenach lub w obiektach placówek zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4b) osób stwarzających lub mogących stwarzać zagrożenie dla osoby ochranianej;
- 5) innych osób niż określone w pkt 1–4, podlegających orzecznictwu sądów wojskowych albo jeżeli wynika to z odrębnych przepisów;
- 6) osób niebędących żołnierzami, jeżeli współdziałają z osobami, o których mowa w pkt 1–5, w popełnieniu czynu zabronionego przez ustawę pod groźbą kary albo też jeżeli dokonują czynów zagrażających dyscyplinie wojskowej albo czynów przeciwko życiu lub zdrowiu żołnierza albo mieniu wojskowemu;
- 7) żołnierzy sił zbrojnych państw obcych, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz członków ich personelu cywilnego, jeżeli pozostają w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, o ile umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, nie stanowi inaczej.

Art. 4. 1. Zadaniami Żandarmerii Wojskowej są:

- 1) zapewnianie przestrzegania dyscypliny wojskowej;
- 2) ochranianie porządku publicznego na terenach i obiektach jednostek wojskowych oraz w miejscach publicznych;
- 3) ochranianie życia i zdrowia ludzi oraz mienia wojskowego przed zamachami naruszającymi te dobra;
- 3a) prowadzenie działań antyterrorystycznych w rozumieniu ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 796 oraz z 2021 r. poz. 464 i 815) na obszarach lub w obiektach należących do komórek i jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych albo administrowanych przez te komórki i jednostki organizacyjne;
- 3b) ochranianie placówek zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej znajdujących się w miejscu stacjonowania Polskich Kontyngentów Wojskowych oraz ochrona personelu dyplomatyczno-konsularnego tych placówek;
- 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń, w tym skarbowych, popełnionych przez osoby, o których mowa w art. 3 ust. 2, ujawnianie i ściganie ich sprawców oraz ujawnianie i zabezpieczanie dowodów tych przestępstw i wykroczeń;
- 4a) dokonywanie analizy oświadczeń o stanie majątkowym żołnierzy zawodowych i przedstawianie Ministrowi Obrony Narodowej wniosków w tym względzie;
- 5) zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń przez osoby, o których mowa w art. 3 ust. 2, oraz innym zjawiskom patologicznym, a w szczególności: alkoholizmowi i narkomanii w Siłach Zbrojnych;
- 6) współdziałanie z polskimi oraz zagranicznymi organami i służbami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz policjami wojskowymi;
- 7) zwalczanie klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i likwidowanie ich skutków oraz czynne uczestniczenie w akcjach poszukiwawczych, ratowniczych i humanitarnych, mających na celu ochronę życia i zdrowia oraz mienia;
- 8) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, Żandarmeria Wojskowa wykonuje poprzez:

- 1) kontrolowanie przestrzegania dyscypliny wojskowej oraz porządku publicznego;
- 2) interweniowanie w przypadkach naruszenia dyscypliny wojskowej lub porządku publicznego;
- 3) opracowywanie dla właściwych organów informacji o stanie dyscypliny wojskowej i przestępczości w Siłach Zbrojnych, a także występowanie do tych organów z wnioskami mającymi na celu zapobieżenie popełnianiu przestępstw, wykroczeń i przewinień dyscyplinarnych;
- 4) wykonywanie czynności operacyjno-rozpoznawczych;
- 5) wykonywanie czynności procesowych w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o postępowaniu karnym i karnym skarbowym;
- 6) zabezpieczanie śladów i dowodów popełnienia przestępstw i wykroczeń oraz sporządzanie ekspertyz i opinii kryminalistycznych;
- 7) poszukiwanie sprawców przestępstw i wykroczeń oraz zaginionych żołnierzy, a także poszukiwanie utraconych przez jednostki wojskowe: broni, amunicji, materiałów wybuchowych i innego mienia wojskowego oraz materiałów zawierających informacje niejawne;
- 8) wykonywanie kontroli ruchu drogowego, pilotowanie kolumn wojskowych oraz kierowanie ruchem drogowym, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o ruchu drogowym i o drogach publicznych;
- 9) kontrolowanie uprawnień żołnierzy do noszenia munduru oraz odznak i oznak wojskowych, posiadania uzbrojenia i ekwipunku wojskowego oraz przebywania poza terenami i obiektami jednostek wojskowych;
- 10) kontrolowanie posiadania uprawnień do używania munduru oraz odznak i oznak wojskowych, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o odznakach i mundurach;
- 11) konwojowanie osób, dokumentów i mienia wojskowego;
- 12) przymusowe doprowadzanie osób, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o postępowaniu karnym, karnym skarbowym, karnym wykonawczym i cywilnym;
- 13) asystowanie przy czynnościach egzekucyjnych, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o postępowaniu cywilnym i o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;

- 14) współuczestniczenie w zapewnianiu porządku podczas trwania imprez masowych przeprowadzanych na terenach i w obiektach jednostek wojskowych, w zakresie i na zasadach przewidzianych w przepisach o bezpieczeństwie imprez masowych;
- 15) wykonywanie zadań policji sądowej w sądach wojskowych i powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, w których utworzono komórki organizacyjne do spraw wojskowych;
- 16) kontrolowanie ochrony mienia wojskowego, a w szczególności przechowywania uzbrojenia i środków bojowych;
- 16a)¹⁾ przeprowadzanie kontroli ochrony obszarów, obiektów i urzędzeń, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2020 r. poz. 838 oraz z 2021 r. poz. 469), przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne;
- 17) kontrolowanie przestrzegania przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o narkomanii, a także wykonywanie czynności przewidzianych w tych przepisach dla organów wojskowych;
- 17a) przyjmowanie i zwalnianie z izby zatrzymań osób, o których mowa w art. 26a, oraz prowadzenie ich ewidencji, przechowywanie dokumentów dotyczących pobytu tych osób w izbach zatrzymań oraz ich rzeczy osobistych, złożonych do depozytu, a także nadzorowanie osób przebywających w izbach zatrzymań;
- 18) wykonywanie czynności ochronnych w stosunku do uprawnionych osób, a także zabezpieczanie pobytu w jednostkach wojskowych osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe i delegacji zagranicznych;
- 19) przetwarzanie informacji, w tym danych osobowych.

3. Żandarmeria Wojskowa wykonuje również czynności na polecenie sądu wojskowego i sądu powszechnego oraz prokuratora, a także organów administracji rządowej, wojskowej i samorządu terytorialnego oraz Agencji Mienia Wojskowego w zakresie, w jakim obowiązek ten wynika z odrębnych przepisów.

4. W czasie stanów nadzwyczajnych oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny Żandarmeria Wojskowa wykonuje ponadto zadania określone w odrębnych przepisach.

5. Wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 3b, odbywa się w ramach użycia Sił Zbrojnych poza granicami państwa w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 396).

Art. 4a.²⁾ Obowiązku doręczenia korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo publicznej usługi hybrydowej, o których mowa w ustawie z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. 2320 oraz z 2021 r. poz. 72 i 802), nie stosuje się, jeżeli doręczenie korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi hybrydowej albo publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego mogłoby wpłynąć negatywnie na sposób realizacji przez Żandarmerię Wojskową zadań związanych z prowadzonymi czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi lub realizację działań kontrterrorystycznych w rozumieniu ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych.

Art. 5. 1. Żandarmeria Wojskowa wykonuje zadania należące do jej zakresu działania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Żandarmeria Wojskowa może wykonywać zadania należące do jej zakresu działania również poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do:

- 1) żołnierzy polskich;
- 2) osób, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 4a i 4b;
- 3) polskich pracowników zatrudnionych za granicą w polskich jednostkach wojskowych i w polskich przedstawicielstwach wojskowych, chyba że umowa międzynarodowa stanowi inaczej.

Art. 6. 1. Dowódcą Żandarmerii Wojskowej i przełożonym wszystkich żołnierzy Żandarmerii Wojskowej jest Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej.

2. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej podlega bezpośrednio Ministrowi Obrony Narodowej.

3. Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i jego zastępcę wyznacza na stanowisko służbowe i zwalnia z tego stanowiska Minister Obrony Narodowej.

¹⁾ Dodany przez art. 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie osób i mienia oraz ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. poz. 469), która weszła w życie z dniem 16 kwietnia 2021 r.

²⁾ Dodany przez art. 94 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. 2320), która wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2021 r.

Art. 7. 1. Żandarmerię Wojskową tworzą:

- 1) Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej;
- 2) terenowe jednostki organizacyjne Żandarmerii Wojskowej;
- 3) specjalistyczne jednostki organizacyjne Żandarmerii Wojskowej.

2. Terenowymi jednostkami organizacyjnymi Żandarmerii Wojskowej są:

- 1) oddziały Żandarmerii Wojskowej;
- 2) wydziały Żandarmerii Wojskowej.
- 3) (uchylony)

2a. W skład oddziałów lub wydziałów Żandarmerii Wojskowej mogą wchodzić placówki Żandarmerii Wojskowej, jako ich zamiejscowe komórki wewnętrzne.

3. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, tworzy, przekształca i znosi terenowe oraz specjalistyczne jednostki organizacyjne Żandarmerii Wojskowej, a także określa ich organizację oraz szczegółowe zakresy i obszary działania jednostek organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej, z uwzględnieniem struktury i rozmieszczenia Sił Zbrojnych oraz zadań Żandarmerii Wojskowej.

Art. 8. 1. Żandarmeria Wojskowa składa się z następujących pionów funkcjonalnych:

- 1) dochodzeniowo-śledczego;
- 2) prewencyjnego;
- 3) administracyjno-logistyczno-technicznego.

2. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, tworzy i znosi inne niż wymienione w ust. 1 rodzaje pionów funkcjonalnych, określając ich organizację i zakres działania.

Art. 8a. 1. W stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby albo pracy w Żandarmerii Wojskowej przeprowadza się postępowanie kwalifikacyjne.

2. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej organizuje i prowadzi postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby:

- 1) albo pracy w Komendzie Głównej Żandarmerii Wojskowej, Centrum Szkolenia Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim i Oddziale Zabezpieczenia Żandarmerii Wojskowej w Warszawie;
- 2) w korpusie oficerów zawodowych w pozostałych jednostkach organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej.

3. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej może upoważnić właściwego komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej do organizacji lub przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego.

4. Komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej organizuje i prowadzi postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do innych niż wskazanych w ust. 2 pkt 2 kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby albo pracy w podległych mu jednostkach organizacyjnych.

5. Postępowanie kwalifikacyjne ma na celu ustalenie, czy kandydat posiada predyspozycje i spełnia warunki do pełnienia służby albo pracy w Żandarmerii Wojskowej.

6. Kandydat ubiegający się o przyjęcie do służby albo pracy w Żandarmerii Wojskowej może być poddany badaniom psychologicznym lub psychofizjologicznym.

7. Kandydat ubiegający się o przyjęcie do służby albo pracy w Żandarmerii Wojskowej wypełnia ankietę kwalifikacyjną i wniosek o przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego.

8. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub osoby przez niego upoważnione w ramach postępowania kwalifikacyjnego przeprowadzają:

- 1) wobec kandydata do pracy:
 - a) rozmowę kwalifikacyjną,
 - b) sprawdzenie w Krajowym Rejestrze Karnym, Krajowym Systemie Informacyjnym Policji i Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych oraz ewidencjach i kartotekach niedostępnych powszechnie, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742),

- c) wywiad o kandydacie w miejscu zamieszkania i pracy,
 - d) badania psychologiczne oraz badania psychofizjologiczne – w przypadku stanowisk wymagających szczególnych predyspozycji;
- 2) wobec kandydata do służby, czynności wymienione w pkt 1 lit. a–c oraz:
- a) egzamin ze sprawności fizycznej,
 - b) egzamin z poziomu znajomości języków obcych,
 - c) badania psychologiczne,
 - d) badania psychofizjologiczne – w przypadku stanowisk wymagających szczególnych predyspozycji.
9. Żandarmeria Wojskowa, w celu przeprowadzenia postępowań kwalifikacyjnych, przetwarza następujące dane:
- 1) w przypadku kandydata do pracy:
- a) wizerunek,
 - b) nazwisko, w tym nazwisko rodowe,
 - c) imię lub imiona,
 - d) imię ojca,
 - e) imię i nazwisko panięńskie matki,
 - f) stan cywilny,
 - g) datę urodzenia,
 - h) miejsce urodzenia,
 - i) obywatelstwo (obywatelstwa),
 - j) serię i numer dowodu osobistego,
 - k) numer PESEL,
 - l) posiadany stopień wojskowy lub inny stopień w formacji określonej w art. 17a ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 860, 2112 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 159),
 - m) serię i numer książeczki wojskowej,
 - n) adres miejsca zamieszkania,
 - o) serię i numer paszportu,
 - p) miejsce pracy lub służby,
 - q) dochody,
 - r) dane dotyczące służby albo zatrudnienia,
 - s) wykształcenie,
 - t) wynik rozmowy kwalifikacyjnej,
 - u) wyniki wywiadu w miejscu zamieszkania i pracy,
 - v) wyniki sprawdzeń w kartotekach niedostępnych powszechnie, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych,
 - w) wyniki sprawdzeń w Krajowym Rejestrze Karnym, Krajowym Systemie Informacyjnym Policji i Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych,
 - x) wynik badania psychologicznego,
 - y) wynik badania psychofizjologicznego;
- 2) w przypadku kandydata do służby, dane wymienione w pkt 1 oraz wynik:
- a) testu sprawnościowego,
 - b) sprawdzianu kwalifikacji językowych.

10. Przepis ust. 8 pkt 2 lit. d stosuje się do żołnierzy Żandarmerii Wojskowej przed wyznaczeniem na stanowiska służbowe, w przypadku stanowisk wymagających szczególnych predyspozycji.

11. Informacje, o których mowa w ust. 9, przetwarza się przez okres niezbędny do prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego oraz pełnienia służby albo pracy w Żandarmerii Wojskowej, a także wykonywania ustawowych zadań przez Żandarmerię Wojskową.

12. Informacje, o których mowa w ust. 9, uzyskane podczas postępowania kwalifikacyjnego zakończonego wynikiem negatywnym przetwarza się przez okres 5 lat, licząc od dnia zakończenia tego postępowania.

13. Informacje, o których mowa w ust. 9, podlegają zabezpieczeniu zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu polegającym co najmniej na dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych.

14. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego do Żandarmerii Wojskowej oraz wzór ankiety kwalifikacyjnej i wniosku o przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego, mając na względzie zapewnienie sprawnego przebiegu postępowania kwalifikacyjnego oraz wyłonienia osób posiadających predyspozycje i warunki do pełnienia służby albo pracy w Żandarmerii Wojskowej.

Art. 9. 1. Do jednostek organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej oraz żołnierzy pełniących służbę w tych jednostkach w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy dotyczące jednostek wojskowych i żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową.

1a. (uchylony)

2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, dodatkowe – poza warunkami ogólnymi ustalonymi dla żołnierzy – warunki fizyczne i psychiczne oraz kwalifikacje żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, w szczególności wymagania co do stanu zdrowia i sprawności fizycznej oraz wykształcenia i umiejętności, a także wymogu niekaralności, z rozróżnieniem żołnierzy zawodowych i niezawodowych.

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, dodatkowe – obok posiadanego przez żołnierzy – umundurowanie, uzbrojenie i wyposażenie żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, niezbędne im do wykonywania zadań Żandarmerii Wojskowej.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia:

- 1) plany i programy szkolenia specjalistycznego żołnierzy Żandarmerii Wojskowej;
- 2) formy, metody, sposoby i środki wykonywania czynności służbowych przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, w zakresie objętym przepisami ustawy.

Art. 10. 1. Dokumentem potwierdzającym pełnienie przez żołnierza czynnej służby wojskowej na stanowisku służbowym w jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej oraz posiadanie przez niego prawa wykonywania czynności należących do jej zakresu działania jest legitymacja żołnierza Żandarmerii Wojskowej.

2. Prawo wykonywania czynności należących do zakresu działania Żandarmerii Wojskowej potwierdza również odznaka identyfikacyjna żołnierza Żandarmerii Wojskowej.

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór legitymacji żołnierza Żandarmerii Wojskowej oraz szczegółowy sposób postępowania z nią związanego, a w szczególności ustali dane osobowe wpisywane do legitymacji, organy wydające, wymieniające i odbierające legitymację, przypadki, w których podlega ona zdeponowaniu, wymianie i zwrotowi, oraz sposób jej używania, przechowywania i niszczenia, z rozróżnieniem żołnierzy zawodowych i niezawodowych;
- 2) wzór odznaki identyfikacyjnej żołnierza Żandarmerii Wojskowej oraz szczegółowy sposób postępowania z nią związanego, a w szczególności ustali organy wydające i odbierające odznakę, przypadki, w których podlega ona zdeponowaniu i zwrotowi, oraz sposób jej używania, przechowywania i noszenia, z rozróżnieniem żołnierzy zawodowych i niezawodowych.

Art. 11. 1. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej podczas wykonywania czynności służbowych są obowiązani:

- 1) nosić mundury;
- 2) mieć przy sobie legitymację żołnierza Żandarmerii Wojskowej;
- 3) mieć przy sobie odznakę identyfikacyjną żołnierza Żandarmerii Wojskowej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, o których mowa w art. 40 ust. 2.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się przy wykonywaniu czynności ochronnych.

Art. 12. 1. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej przed przystąpieniem do wykonania czynności służbowej są obowiązani przedstawić się, podając stopień wojskowy oraz imię i nazwisko, a ponadto na żądanie osoby, której czynność ta dotyczy, są obowiązani okazać legitymację żołnierza Żandarmerii Wojskowej w sposób umożliwiający odczytanie oraz zanotowanie serii i numeru legitymacji, a także danych osobowych żołnierza.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się przy wykonywaniu czynności ochronnych oraz czynności operacyjno-rozpoznawczych, o których mowa w art. 40 ust. 2.

Art. 13. (uchylony)

Art. 14. 1. Żandarmeria Wojskowa, wykonując zadania, o których mowa w art. 4, współdziała z:

- 1) Służbą Kontrwywiadu Wojskowego, Służbą Wywiadu Wojskowego, wojskowymi organami porządkowymi oraz dowódcami jednostek wojskowych i dowódcami (komendantami) garnizonów;
- 2) Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policją, Strażą Graniczną, organami Krajowej Administracji Skarbowej, Służbą Ochrony Państwa, strażami ochrony kolei oraz innymi organami uprawnionymi do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także organami uprawnionymi do prowadzenia dochodzeń w sprawach o przestępstwa oraz organami, którym przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego, i organami uprawnionymi do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego w sprawach o wykroczenia;
- 3) Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb współdziałania Żandarmerii Wojskowej z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policją, Strażą Graniczną, organami Krajowej Administracji Skarbowej, Służbą Ochrony Państwa oraz innymi organami uprawnionymi do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także organami uprawnionymi do prowadzenia dochodzeń w sprawach o przestępstwa oraz organami, którym przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego, i organami uprawnionymi do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego w sprawach o wykroczenia, z uwzględnieniem właściwości i kompetencji tych organów oraz zadań Żandarmerii Wojskowej.

3. Zakres i tryb współdziałania Żandarmerii Wojskowej ze strażami ochrony kolei określają przepisy o transporcie kolejowym.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb współdziałania Żandarmerii Wojskowej z organami wojskowymi, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z uwzględnieniem właściwości i kompetencji tych organów oraz zadań Żandarmerii Wojskowej.

Art. 15. Świętem Żandarmerii Wojskowej jest dzień 13 czerwca.

Art. 16. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, znak Żandarmerii Wojskowej, z uwzględnieniem przepisów o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 3

Uprawnienia i obowiązki żołnierzy Żandarmerii Wojskowej

Art. 17. 1. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej, wykonując zadania, o których mowa w art. 4, wobec osób określonych w art. 3 ust. 2 mają prawo:

- 1) legitymowania w celu ustalenia tożsamości;
- 2) sprawdzania posiadania uprawnień określonych w odrębnych przepisach;
- 3) zatrzymywania w przypadkach i w trybie określonym w przepisach o postępowaniu karnym;
- 4) zatrzymywania w przypadkach określonych w art. 18 i w przepisach innych ustaw;
- 5) doprowadzania do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej lub miejsca zamieszkania, w przypadkach określonych ustawą;
- 6) osadzania w izbie zatrzymań w przypadkach i w trybie określonym w przepisach o dyscyplinie wojskowej;
- 7) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia, na zasadach i w trybie określonym dla funkcjonariuszy Policji w przepisach o postępowaniu w sprawach o wykroczenia, a także wykonywania czynności sprawdzających oraz zawiadamiania prokuratora do spraw wojskowych w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury o popełnieniu wykroczenia, na zasadach i w trybie określonym w przepisach o postępowaniu karnym;
- 8) występowania do dowódców jednostek wojskowych z wnioskami o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, na zasadach i w trybie określonym w przepisach o dyscyplinie wojskowej, postępowaniu karnym i w innych przepisach;
- 9) przeszukiwania osób i pomieszczeń w przypadkach i w trybie określonym w przepisach o postępowaniu karnym i w innych przepisach;

- 10) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego:
- a) w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub
 - b) w celu znalezienia:
 - broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów mogących służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub
 - przedmiotów, których posiadanie jest zabronione, lub mogących stanowić dowód w prowadzonym postępowaniu karnym, karnym skarbowym lub czynnościach wyjaśniających w sprawach o wykroczenia lub w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2–4, 5, 6 i 8, lub
 - przedmiotów podlegających przepadkowi, w przypadku uzasadnionego przypuszczenia posiadania przez osobę broni lub takich przedmiotów lub uzasadnionego przypuszczenia ich użycia do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary
- na zasadach i w sposób określony w art. 17a i art. 17b;
- 10a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych prowadzonych na podstawie ustawy – także dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom;
- 11) udzielania pouczeń oraz wydawania rozkazów (poleceń) w granicach niezbędnych do wykonania czynności służbowej;
- 12) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców;
- 13) zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek organizacyjnych niż wymienione w pkt 12 oraz stowarzyszeń i fundacji, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy;
- 14) usuwania pojazdów i blokowania kół pojazdów w przypadkach i w trybie określonym w przepisach o ruchu drogowym;
- 15) używania i wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej na zasadach określonych w art. 42;
- 16) dokonywania sprawdzenia prewencyjnego w celu ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie lub zdrowie osób lub mienie lub w celu ochrony przed nieuprawnionymi działaniami skutkującymi zagrożeniem życia lub zdrowia lub bezpieczeństwa i porządku publicznego lub:
- a) zapobiegania zdarzeniom o charakterze terrorystycznym – osób w związku z ich dostępem na tereny lub do obiektów ochraniających przez Żandarmerię Wojskową lub w związku z zabezpieczeniem przez Żandarmerię Wojskową imprez masowych lub zgromadzeń, bagaży lub przedmiotów posiadanych przez te osoby, a także środków transportu lądowego, powietrznego lub wodnego lub pojazdów, którymi się poruszają w związku z dostępem do tych terenów lub obiektów,
 - b) znalezienia i odebrania przedmiotów, których użycie ze względu na ich właściwości może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia lub bezpieczeństwa przeprowadzonych czynności osób:
 - doprowadzanych przez Żandarmerię Wojskową na polecenie lub zarządzenie uprawnionego organu lub w związku z realizacją czynności określonych przepisami prawa lub osób w stanie nietrzeźwości doprowadzanych przez Żandarmerię Wojskową do miejsca pełnienia czynnej służby wojskowej lub miejsca zamieszkania lub izby zatrzymań lub innego miejsca określonego przepisami prawa lub wskazanego przez uprawniony organ w poleceniu lub zarządzeniu, na podstawie którego dokonuje się doprowadzenia do izby zatrzymań lub innego miejsca określonego przepisami prawa,
 - zatrzymywanych w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 3 i 4, osób zatrzymanych, przyjmowanych i osadzanych w izbach zatrzymań lub innych miejscach określonych przepisami prawa,
 - pozbawionych wolności, w tym przebywających w zakładach karnych, aresztach śledczych, zakładach poprawczych, a także osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych, przekazywanych na podstawie umów międzynarodowych, podczas wykonywania w stosunku do tych osób przez Żandarmerię Wojskową na polecenie sądu lub prokuratora czynności polegających na przemieszczaniu tych osób w związku z wykonywaniem czynności procesowych lub innych czynności określonych przez sąd lub prokuratora;

17) wydawania osobom poleceń określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonania czynności określonych w pkt 1–7, 9 lub 10 lub wykonywania innych czynności służbowych podejmowanych w zakresie i w celu realizacji ustawowych zadań Żandarmerii Wojskowej lub w granicach niezbędnych do ochrony przed zatarciem śladów przy zabezpieczaniu miejsca zdarzenia lub w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia, gdy jest to niezbędne do sprawnej realizacji zadań Żandarmerii Wojskowej albo uniknięcia zatarcia śladów przestępstwa lub wykroczenia.

1a. Przy wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3b, do żołnierzy Żandarmerii Wojskowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 7b i art. 7c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa.

2. Instytucje, organy i przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 1 pkt 12, są obowiązani, w zakresie swojego działania, do udzielania żądanej pomocy w ramach obowiązujących przepisów prawa.

3. Jednostki, stowarzyszenia, fundacje i osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 13, są obowiązane do udzielania pomocy w ramach obowiązujących przepisów prawa.

Art. 17a. 1. Kontrola osobista polega na sprawdzeniu:

- 1) zawartości odzieży i obuwia osoby poddawanej kontroli osobistej, zwanej dalej „osobą kontrolowaną”, i przedmiotów, które znajdują się na jej ciele, bez odsłaniania przykrytej odzieżą powierzchni ciała;
- 2) zawartości podręcznego bagażu oraz innych przedmiotów, które posiada przy sobie osoba kontrolowana;
- 3) zawartości odzieży i obuwia osoby kontrolowanej i przedmiotów, które znajdują się na jej ciele, z odsłonięciem przykrytych odzieżą powierzchni ciała w celu oraz w zakresie niezbędnym do odebrania broni lub przedmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10, w przypadku gdy ujawniono ich posiadanie przez osobę kontrolowaną podczas sprawdzenia, o którym mowa w pkt 1 lub 2 i gdy do ich odebrania nie jest wystarczające zastosowanie czynności określonych w pkt 1 i 2;
- 4) jamy ustnej, nosa, uszu oraz włosów osoby kontrolowanej;
- 5) miejsc intymnych osoby kontrolowanej, w szczególności uzasadnionych przypadkach.

2. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej dokonuje kontroli osobistej w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby kontrolowanej oraz w zakresie niezbędnym w danych okolicznościach do zrealizowania celu dokonywanej kontroli. Podczas sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i 5, osoba kontrolowana powinna być częściowo ubrana. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej najpierw sprawdza część odzieży, a przed sprawdzeniem kolejnej części umożliwia osobie kontrolowanej włożenie odzieży już sprawdzonej.

3. Sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–3, można dokonać wzrokowo, manualnie lub z wykorzystaniem psa służbowego lub środków technicznych niezbędnych do wykrywania materiałów i urządzeń, których posiadanie jest zabronione, w szczególności broni, materiałów wybuchowych, środków odurzających, substancji psychotropowych i ich prekursorów, a sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 – wzrokowo lub manualnie.

4. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej dokonujący kontroli osobistej:

- 1) przystępując do czynności związanych z kontrolą osobistą podaje swój stopień, imię i nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, a żołnierz Żandarmerii Wojskowej nieumundurowany na żądanie osoby kontrolowanej okazuje również legitymację służbową w taki sposób, aby osoba kontrolowana miała możliwość odczytania i zanotowania numeru i organu, który wydał legitymację, oraz imię i nazwisko żołnierza Żandarmerii Wojskowej;
- 2) podaje podstawę prawną i przyczynę podjęcia kontroli osobistej;
- 3) legitymuje osobę kontrolowaną oraz inne osoby, jeżeli uczestniczą w czynności;
- 4) może wezwać osobę kontrolowaną do dobrowolnego wydania przez nią broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów mogących służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub przedmiotów mogących stanowić dowód w postępowaniu prowadzonym w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10, lub podlegających przepadkowi oraz może żądać opróżnienia przez osobę kontrolowaną kieszeni, innych części odzieży, przedmiotów znajdujących się na ciele osoby kontrolowanej lub przez nią posiadanych, jak również może żądać przyjęcia przez osobę kontrolowaną odpowiedniej pozycji ciała w sposób umożliwiający sprawdzenie miejsc intymnych;
- 5) odbiera osobie kontrolowanej broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub przedmioty, których posiadanie jest zabronione, lub przedmioty mogące stanowić dowód w postępowaniu prowadzonym w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10, lub podlegające przepadkowi;

- 6) sprawdza czy informacje o osobie kontrolowanej, przedmiotach lub dokumentach posiadanych przez tę osobę są przetwarzane w zbiorach danych w dostępnych Żandarmerii Wojskowej krajowych i międzynarodowych systemach informacyjnych, w których przetwarza się informacje, w tym dane osobowe, o osobach podejrzanych o popełnienie przestępstw, osobach zaginionych lub osobach poszukiwanych w związku z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego lub w których przetwarza się informacje o skradzionych lub utraconych dokumentach lub przedmiotach w celu ich odnalezienia;
- 7) pobiera niezbędne dane osobowe osoby kontrolowanej lub innych osób, jeżeli uczestniczą w czynności, oraz dane dotyczące posiadanych przez osobę kontrolowaną dokumentów i podlegających sprawdzeniu przedmiotów, w tym dane związane z tymi przedmiotami lub utrwalone na tych dokumentach;
- 8) może odstąpić od wykonywania czynności, o których mowa w pkt 1 i 3, w przypadku gdy czynności te zostały wykonane przez żołnierza Żandarmerii Wojskowej bezpośrednio przed przystąpieniem do dokonania kontroli osobistej w ramach realizacji innych uprawnień określonych w art. 17, w szczególności w związku z legitymowaniem osoby.

5. Kontroli osobistej dokonuje żołnierz Żandarmerii Wojskowej tej samej płci, co osoba kontrolowana, w miejscu niedostępnym w czasie wykonywania kontroli dla osób postronnych.

6. W przypadku gdy kontrola osobista musi być dokonana niezwłocznie, w szczególności ze względu na okoliczności mogące stanowić zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego lub mienia, może jej dokonać żołnierz Żandarmerii Wojskowej płci odmiennej niż osoba kontrolowana, także w miejscu niespełniającym warunku, o którym mowa w ust. 5, w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby kontrolowanej.

7. Podczas kontroli osobistej może być obecna osoba przybrana przez dokonującego czynności, a w przypadku gdy nie uniemożliwi to przeprowadzenia kontroli osobistej albo nie utrudni jej przeprowadzenia w istotny sposób, podczas kontroli osobistej może być obecna także osoba wskazana przez osobę kontrolowaną.

8. Osoba kontrolowana jest obowiązana umożliwić żołnierzom Żandarmerii Wojskowej dokonanie czynności, o których mowa w ust. 1.

9. Po zakończeniu kontroli osobistej żołnierz Żandarmerii Wojskowej poucza osobę kontrolowaną o prawie do złożenia zażalenia, o którym mowa w ust. 11, oraz o prawie do żądania sporządzenia protokołu z kontroli osobistej.

10. Z kontroli osobistej sporządza się protokół w przypadku, gdy osoba kontrolowana zgłosiła takie żądanie bezpośrednio po jej dokonaniu oraz w przypadku, gdy w toku kontroli znaleziono broń lub przedmioty, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10. Protokół zawiera w szczególności:

- 1) oznaczenie czynności, podstawy prawnej i przyczyny jej podjęcia, jej miejsca oraz danych osoby kontrolowanej i osób uczestniczących w kontroli osobistej, obejmujących w szczególności imię, nazwisko, numer PESEL lub datę urodzenia oraz rodzaj i cechy identyfikacyjne dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość osoby;
- 2) datę i godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności;
- 3) dane żołnierza Żandarmerii Wojskowej dokonującego czynności, obejmujące stopień, imię, nazwisko oraz nazwę jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w której pełni służbę;
- 4) nazwę jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej właściwej ze względu na miejsce dokonania kontroli osobistej;
- 5) przebieg czynności, oświadczenia i wnioski jej uczestników;
- 6) spis znalezionych i odebranych przedmiotów oraz w miarę potrzeby ich opis;
- 7) pouczenie osoby kontrolowanej o jej prawach;
- 8) w miarę potrzeby stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności.

11. Osobie kontrolowanej przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce dokonania kontroli osobistej, w terminie 7 dni od dnia jej dokonania, w celu zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości jej dokonania. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 50 Kodeksu postępowania karnego.

12. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości dokonania kontroli osobistej sąd zawiadamia o tym prokuratora i Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej.

13. W przypadku gdy w toku kontroli osobistej nie znaleziono broni lub przedmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10, lub w przypadku gdy osoba kontrolowana nie zgłosiła żądania sporządzenia protokołu z kontroli osobistej, kontrolę osobistą dokumentuje się w dokumentacji służbowej, określając datę, czas, miejsce i przyczynę jej dokonania, dane osób w niej uczestniczących oraz rodzaj i wynik czynności, a także informację o pouczeniu osoby kontrolowanej, o którym mowa w ust. 9.

14. W przypadku gdy przedmioty ujawnione w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, stwarzają niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia lub mienia, żołnierz Żandarmerii Wojskowej, w granicach dostępnych środków, niezwłocznie podejmuje czynności ochronne, a w szczególności zabezpiecza miejsce zagrożone przed dostępem osób postronnych oraz powiadamia dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej o konieczności zarządzenia działań usuwających to niebezpieczeństwo.

15. Zażalenie, o którym mowa w ust. 11, składa się za pośrednictwem jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej właściwej według miejsca dokonania kontroli osobistej. Jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej, o której mowa w zdaniu pierwszym, niezwłocznie przekazuje zażalenie do sądu rejonowego.

Art. 17b. 1. Przeglądanie zawartości bagaży lub sprawdzanie ładunków w portach, na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego polega na:

- 1) wzrokowej i manualnej kontroli zawartości bagaży lub ładunków, w tym manualnym sprawdzeniu ładunków, elementów konstrukcyjnych bagaży oraz znajdujących się w nich przedmiotów;
- 2) sprawdzeniu bagaży i ładunków z wykorzystaniem psa służbowego lub z wykorzystaniem środków technicznych niezbędnych do wykrywania materiałów i urządzeń zabronionych, w szczególności broni, materiałów wybuchowych, środków odurzających, substancji psychotropowych i ich prekursorów.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, wykonuje się w obecności posiadacza bagaży lub ładunków, a w przypadku gdy nie można ustalić posiadacza bagaży lub ładunków lub w przypadku jego nieobecności – w obecności przedstawiciela przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego.

3. W przypadku bagaży lub ładunków przyjętych do przewozu, czynności, o których mowa w ust. 1, wykonuje się wyłącznie w obecności przedstawiciela przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego.

4. W przypadku braku możliwości zapewnienia natychmiastowej obecności osób, o których mowa w ust. 2, żołnierz Żandarmerii Wojskowej może wykonać czynności określone w ust. 1 bez ich obecności, jeżeli z posiadanych informacji wynika, że zwłoka może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego lub mienia, albo gdy istnieje uzasadniona obawa zniszczenia bądź utracenia przedmiotów mogących stanowić dowód w postępowaniu prowadzonym w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10, lub podlegających przepadkowi.

5. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej w związku z realizacją czynności, o których mowa w ust. 1, ma prawo żądania udostępnienia bagaży lub przewożonych ładunków, w tym otwarcia bagażnika oraz udostępnienia przestrzeni bagażowej w środkach komunikacji do przejrzania, wyjęcia przewożonych bagaży lub ładunków oraz otwarcia i pokazania ich zawartości.

6. Osoby, o których mowa w ust. 2, są obowiązane udostępnić żołnierzowi Żandarmerii Wojskowej bagaż lub ładunek do przejrzania lub sprawdzenia, w tym wykonać czynności, o których mowa w ust. 5.

7. Czynności, o których mowa w ust. 1, wykonuje się w miarę możliwości w sposób niepowodujący uszkodzenia przeglądanych bagaży lub ładunków.

8. Przy dokonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 17a ust. 4 i 14 stosuje się odpowiednio.

9. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej po zakończeniu wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, poucza posiadacza bagaży lub ładunków lub przedstawiciela przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego, w obecności którego dokonano tych czynności, o prawie do złożenia zażalenia, o którym mowa w ust. 11, oraz o prawie do żądania sporządzenia protokołu z dokonanych czynności.

10. Z dokonania czynności, o których mowa w ust. 1, sporządza się protokół w przypadku, gdy posiadacz bagaży lub ładunków lub przedstawiciel przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego, w obecności którego dokonano tych czynności, zgłosił takie żądanie bezpośrednio po dokonaniu tych czynności oraz w przypadku, gdy w toku czynności znaleziono broń lub przedmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Do sporządzenia protokołu stosuje się odpowiednio przepis art. 17a ust. 10 zdanie drugie.

11. Posiadaczowi bagaży lub ładunków lub przedstawicielowi przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego, w obecności którego dokonano czynności określonych w ust. 1, przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce dokonania czynności, w terminie 7 dni od dnia jej dokonania, w celu zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości jej dokonania. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 50 Kodeksu postępowania karnego. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości dokonania czynności, przepis art. 17a ust. 12 stosuje się odpowiednio.

12. W przypadku gdy w toku czynności, o których mowa w ust. 1, nie znaleziono broni lub przedmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, lub gdy posiadacz bagaży lub ładunków lub przedstawiciel przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego, w obecności którego dokonano tych czynności, nie zażądał sporządzenia protokołu, czynności dokumentuje się w dokumentacji służbowej, określając datę, czas, miejsce i przyczynę ich dokonania, dane osób w nich uczestniczących oraz rodzaj i wynik czynności, a także informację o pouczeniu osoby, o którym mowa w ust. 9.

13. Zażalenie, o którym mowa w ust. 11, składa się za pośrednictwem jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej właściwej według miejsca dokonania czynności określonych w ust. 1. Jednostka organizacyjna Żandarmerii Wojskowej, o której mowa w zdaniu pierwszym, niezwłocznie przekazuje zażalenie do sądu rejonowego.

Art. 17c. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania dokumentów, o których mowa w art. 17a ust. 10 i 13 oraz art. 17b ust. 10 i 12, a także wzory protokołów, o których mowa w art. 17a ust. 9 i art. 17b ust. 9, z uwzględnieniem informacji niezbędnych do udokumentowania podstaw prawnych, celu i zakresu dokonanej kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego oraz z uwzględnieniem niezbędnych danych osobowych osób objętych tymi czynnościami, uczestniczących w tych czynnościach oraz dokonujących tych czynności, a także informacji niezbędnych do ustalenia przebiegu i wyniku tych czynności.

Art. 17d. 1. Sprawdzenie prewencyjne, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 16, polega na manualnym sprawdzeniu osoby, zawartości jej odzieży oraz przedmiotów znajdujących się na jej ciele lub przez nią posiadanych, sprawdzeniu za pomocą środków technicznych niezbędnych do wykrywania materiałów i urządzeń niebezpiecznych lub których posiadanie jest zabronione, w szczególności broni, materiałów wybuchowych, środków odurzających, substancji psychotropowych i ich prekursorów, sprawdzeniu biochemicznym lub z wykorzystaniem psa służbowego w zakresie niezbędnym do realizacji celu podejmowanych czynności Żandarmerii Wojskowej w danych okolicznościach oraz w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której czynności są wykonywane.

2. W przypadku gdy w stosunku do osób, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 16 lit. a, osób doprowadzonych w związku z realizacją czynności określonych przepisami prawa lub osób doprowadzanych przez Żandarmerię Wojskową, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 16 lit. b tiret pierwsze, zaistniały przesłanki, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10, dokonuje się kontroli osobistej na zasadach i w sposób określony w art. 17a.

3. W stosunku do osób zatrzymanych, doprowadzanych lub konwojowanych, sprawdzenie prewencyjne, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 16, może polegać również na:

- 1) żądaniu zdjęcia przez osobę odzieży i obuwia,
- 2) zdjęciu osobie odzieży i obuwia w przypadku niewykonania żądania, o którym mowa w pkt 1,
- 3) dokonaniu oględzin ciała osoby oraz sprawdzeniu zdjętej odzieży i obuwia, w tym z wykorzystaniem środków, o których mowa w ust. 1,
- 4) żądaniu wydania oraz oddania do depozytu, lub w celu zajęcia lub zabezpieczenia:
 - a) środków płatniczych i przedmiotów wartościowych, dokumentów tożsamości, środków łączności oraz urządzeń technicznych służących do rejestrowania i odtwarzania informacji,
 - b) przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie życia lub zdrowia lub bezpieczeństwa osoby poddanej sprawdzeniu prewencyjnej lub innych osób albo bezpieczeństwa przeprowadzanych czynności, w tym broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów mogących służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia lub przedmiotów mogących stanowić dowód w postępowaniu prowadzonym w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10, lub podlegających przepadkowi,
 - c) przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osoby znajdującej się w pomieszczeniu izby zatrzymań lub innym miejscu określonym przepisami prawa, w szczególności przedmiotów posiadających ostre krawędzie lub zakończenie, środków służących do obezwładniania, dopuszczonych do obrotu produktów leczniczych, produktów zawierających alkohol, sznurowadeł, pasków, szalików, zapalek, zapalniczek lub innych przedmiotów, których wymiary lub ilość naruszają ustalony porządek bądź bezpieczeństwo pobytu w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych,
- 5) odebraniu przedmiotów, o których mowa w pkt 4, oraz odpowiednio ich przyjęciu do depozytu, zabezpieczeniu lub zajęciu

– w szczególności, gdy czynności te przeprowadza się w przypadku zatrzymywania osoby zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 lub 4 lub osoby zatrzymanej, przyjętej i osadzonej w izbie zatrzymań, przejmowania osoby w związku z wykonywanymi czynnościami przez Żandarmerię Wojskową, a także po zakończeniu widzenia lub innej czynności związanej z kontaktem osoby zatrzymanej, konwojowanej lub doprowadzonej z innymi osobami lub po każdorazowej utracie kontaktu wzrokowego z osobą konwojowaną lub doprowadzaną.

4. Czynności, o których mowa w ust. 3 pkt 1–3, wykonuje się w sposób umożliwiający osobie pozostawienie części odzieży na ciele, a po sprawdzeniu zdjętej odzieży – jej włożenie przed zdjęciem pozostałej niesprawdzonej części odzieży oraz w warunkach zapewniających poszanowanie jej intymności.

5. Do sprawdzenia prewencyjnego, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 16, przepisy art. 17a ust. 5, 6 i 14 stosuje się odpowiednio.

6. W przypadku gdy w toku sprawdzenia prewencyjnego osób zatrzymanych, doprowadzonych lub konwojowanych, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 16 lit. b, ujawniono broń lub przedmioty, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10, sprawdzenie to traktuje się jako kontrolę osobistą oraz stosuje się odpowiednio przepisy art. 17a.

7. W przypadku zwalniania osoby z izby zatrzymań lub innego miejsca określonego przepisami prawa w celu jej przekazania do wykonania czynności procesowych lub innych czynności określonych przez sąd lub prokuratora, środki, dokumenty tożsamości, urządzenia techniczne i przedmioty, o których mowa w ust. 3 pkt 4 lit. a i c, z wyjątkiem sznurów, wadeł, paska i szalika, przejmuje na czas doprowadzenia lub konwoju żołnierz Żandarmerii Wojskowej realizujący doprowadzenie lub konwój.

8. Osobie, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 16 lit. a, odmawiającej poddania się sprawdzeniu prewencyjnemu, można odmówić wstępu na teren obiektów lub obszarów ochraniających przez Żandarmerię Wojskową lub na imprezę masową zabezpieczaną przez Żandarmerię Wojskową, jak również uniemożliwić udział w zgromadzeniu.

Art. 18. 1.³⁾ Żołnierze Żandarmerii Wojskowej mają prawo zatrzymać żołnierza:

- 1) który stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego albo dla mienia;
- 2) co do którego istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełnił on wykroczenie, a zachodzi obawa co do jego ucieczki lub ukrycia się albo zatarcia śladów, bądź też nie można ustalić jego tożsamości;
- 3) który został ujęty na gorącym uczynku popełnienia wykroczenia albo w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu tego czynu;
- 4) który rażąco narusza dyscyplinę wojskową lub porządek publiczny, jeżeli zachodzi obawa co do jego ucieczki lub ukrycia się albo zatarcia śladów czynu bądź nie można ustalić jego tożsamości albo gdy zatrzymanie jest niezbędne do niezwłocznego przywrócenia dyscypliny wojskowej lub porządku publicznego;
- 5) który, będąc pozbawiony wolności, samowolnie opuścił izbę zatrzymań, areszt śledczy, zakład karny lub wojskowy areszt dyscyplinarny albo opuścił je na podstawie zezwolenia właściwego organu i w wyznaczonym terminie nie powrócił do nich;
- 6) który, pełniąc niezawodową służbę wojskową, samowolnie przebywa poza jednostką wojskową lub wyznaczonym miejscem przebywania;
- 7) który w mundurze wojskowym znajduje się w miejscu publicznym pod wpływem środka odurzającego lub substancji psychotropowej albo środka zastępczego;
- 8) który nosi mundur wojskowy albo posiada uzbrojenie lub wyekwipowanie wojskowe, niezgodne z obowiązującymi przepisami.

2.⁴⁾ Żołnierze Żandarmerii Wojskowej mają prawo zatrzymać żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową stosującego przemoc w rodzinie w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 i 956), zwanej dalej „ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, stwarzającego bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego.

3.⁴⁾ Żołnierz Żandarmerii Wojskowej w celu stwierdzenia zasadności zatrzymania ocenia ryzyko bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego, odrębnie dla osoby dorosłej i dziecka, biorąc pod uwagę w szczególności:

- 1) akty przemocy fizycznej w rodzinie;
- 2) wiek osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
- 3) stosowanie przemocy w rodzinie wobec kobiety w ciąży;

³⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956), która weszła w życie z dniem 30 listopada 2020 r.

⁴⁾ Dodany przez art. 4 pkt 1 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

- 4) niepełnosprawność w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
- 5) zależność osoby dotkniętej przemocą w rodzinie od żołnierza stosującego tę przemoc ze względu na stan zdrowia lub jej zaburzenia psychiczne;
- 6) zaburzenia psychiczne żołnierza, o którym mowa w ust. 2;
- 7) stan żołnierza, o którym mowa w ust. 2, podczas interwencji związany z użyciem, nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych;
- 8) kierowanie przez żołnierza, o którym mowa w ust. 2, gróźb użycia przemocy ze skutkiem bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia;
- 9) dostęp żołnierza, o którym mowa w ust. 2, do niebezpiecznego narzędzia lub broni;
- 10) informacje o dotychczas stosowanej przemocy lub prowadzonych postępowaniach wobec żołnierza, o którym mowa w ust. 2, w związku z użyciem przemocy;
- 11) informacje od osób, o których mowa w art. 9c ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, dotyczące ich obaw o własne życie lub zdrowie, w tym związanych z nasileniem aktów przemocy w rodzinie;
- 12) informacje o próbach targnięcia się na własne życie lub życie osób wspólnie zamieszkujących przez żołnierza, o którym mowa w ust. 2, w związku ze stosowaniem przemocy;
- 13) informacje o próbach targnięcia się na własne życie przez osobę dotkniętą przemocą w rodzinie w związku ze stosowaniem tej przemocy.

Art. 18a.⁵⁾ 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej ma prawo wydać wobec żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, stosującego przemoc w rodzinie w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarzającego zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, zwanego dalej „osobą stosującą przemoc w rodzinie”, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany dalej „nakazem”, lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany dalej „zakazem”.

2. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej w celu stwierdzenia zasadności wydania nakazu lub zakazu stosuje odpowiednio przepis art. 18 ust. 3.

3. Nakaz lub zakaz mogą być stosowane łącznie.

4. Nakaz lub zakaz są natychmiast wykonalne.

5. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej w nakazie lub zakazie wskazuje obszar lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc w rodzinie jest obowiązana zachować.

6. Przepis ust. 1 stosuje się do każdego lokalu służącego zaspokajaniu bieżących potrzeb mieszkaniowych.

Art. 18b.⁵⁾ 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej wydaje nakaz lub zakaz:

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- 2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie, w szczególności zgłoszenia przez:
 - a) osobę dotkniętą przemocą w rodzinie lub
 - b) kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

2. W przypadku zatrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie nakaz lub zakaz mogą być wydane bezpośrednio po jej zwolnieniu.

3. Żandarmeria Wojskowa wykonuje czynności niezwłocznie w związku z powzięciem informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

⁵⁾ Dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

4. Osobę zgłaszającą przemoc w rodzinie przesłuchuje się w charakterze świadka, po pouczeniu o treści art. 233 Kodeksu karnego, na okoliczności wskazane w zgłoszeniu, o ile to możliwe na miejscu zdarzenia. Żandarmeria Wojskowa w celu ustalenia, czy zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 18a ust. 1, oraz w celu wskazania obszaru lub odległości od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc w rodzinie jest obowiązana zachować, może przesłuchać w charakterze świadków również inne osoby, w szczególności wszystkie dotknięte tą przemocą osoby pełnoletnie wspólnie zajmujące mieszkanie. Dokonując wskazanych ustaleń, Żandarmeria Wojskowa uwzględni w protokole przesłuchania zaistnienie okoliczności zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego.

5. Do przesłuchania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

6. Osobę małoletnią, która w chwili przesłuchania nie ukończyła 15 lat, można przesłuchać tylko wówczas, gdy jej zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla sprawy, w szczególności gdy jest jedynym świadkiem zdarzenia, i wyłącznie w odpowiednio przystosowanych pomieszczeniach, o których mowa w przepisach Kodeksu postępowania karnego.

7. Przesłuchanie osoby małoletniej, o której mowa w ust. 6, przeprowadza sąd opiekuńczy miejsca jej pobytu na wniosek Żandarmerii Wojskowej. Przesłuchanie odbywa się z udziałem prokuratora oraz biegłego psychologa, przy czym osoba pełnoletnia wskazana przez małoletniego ma prawo być obecna przy przesłuchaniu, o ile nie ogranicza to swobody wypowiedzi przesłuchiwanego małoletniego. W przesłuchaniu nie bierze udziału osoba stosująca przemoc w rodzinie. Z czynności przesłuchania osoby małoletniej sporządza się protokół i nagranie obrazu i dźwięku.

8. Jeżeli małoletni został już przesłuchany na okoliczność stosowania przemocy w rodzinie w innej sprawie, sąd po zapoznaniu się z tymi zeznaniami ocenia, czy zachodzi potrzeba przesłuchania małoletniego w związku z treścią wniosku Żandarmerii Wojskowej. W przypadku odstąpienia od przesłuchania sąd przekazuje Żandarmerii Wojskowej protokoły dotychczasowych przesłuchań małoletniego.

9. Żandarmeria Wojskowa może również dokonywać innych czynności w celu ustalenia, czy zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 18a ust. 1, w tym wysłuchać osobę stosującą przemoc w rodzinie, o ile nie utrudni to natychmiastowego wydania nakazu lub zakazu.

10. Nakaz lub zakaz mogą być wydane również w przypadku nieobecności we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu osoby stosującej przemoc w rodzinie podczas wykonywania czynności przez Żandarmerię Wojskową.

11. Żandarmeria Wojskowa przed wydaniem nakazu lub zakazu ma prawo zażądać dodatkowych informacji od innych instytucji lub organów w celu ustalenia, czy zachodzą okoliczności wskazane w art. 18a ust. 1.

Art. 18c.⁵⁾ 1. Nakaz lub zakaz zawierają w szczególności:

- 1) datę, czas i miejsce przeprowadzenia czynności;
- 2) podstawę prawną ich wydania;
- 3) treść nakazu lub zakazu;
- 4) dane żołnierzy Żandarmerii Wojskowej przeprowadzających czynność;
- 5) dane osoby stosującej przemoc w rodzinie;
- 6) dane osoby dotkniętej przemocą w rodzinie;
- 7) uzasadnienie, w którym wskazuje się podstawy faktyczne ich wydania;
- 8) pouczenia, w tym o trybie, formie i sposobie wnoszenia zażalenia.

2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór nakazu i zakazu, sposób wykonywania i dokumentowania czynności związanych z wydaniem nakazu lub zakazu oraz wzór kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego służący stwierdzeniu zasadności zatrzymania, o którym mowa w art. 18 ust. 2, lub zasadności wydania nakazu lub zakazu, mając na względzie potrzebę zawarcia niezbędnych pouczeń w nakazie lub zakazie, sprawnego sporządzania dokumentacji, a także konieczność natychmiastowej i skutecznej ochrony osób doznających przemocy w rodzinie.

Art. 18d.⁵⁾ 1. Nakaz lub zakaz doręcza się niezwłocznie osobie stosującej przemoc w rodzinie oraz osobie dotkniętej tą przemocą. W razie niemożności doręczenia nakazu lub zakazu osobie stosującej przemoc w rodzinie, doręczenie uważa się za dokonane przez umieszczenie na drzwiach wspólnie zajmowanego mieszkania zawiadomienia o ich wydaniu, dokonując wzmianki w nakazie lub zakazie, wskazując przyczynę braku doręczenia.

2. Jeżeli osoba stosująca przemoc w rodzinie odmawia przyjęcia nakazu lub zakazu, doręczenie uważa się za dokonane. W takim przypadku żołnierz Żandarmerii Wojskowej dokonuje adnotacji o odmowie ich przyjęcia na oryginale nakazu lub zakazu.

3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera imię i nazwisko osoby stosującej przemoc w rodzinie oraz wezwanie do niezwłocznego kontaktu z właściwą jednostką organizacyjną Żandarmerii Wojskowej, a ponadto dostępne po otwarciu zawiadomienia informacje o wydaniu nakazu lub zakazu, podstawie prawnej, miejscu ich odebrania, a także zasadach zabrania ze wspólnie zajmowanego mieszkania przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących własnością osoby stosującej przemoc w rodzinie zwierząt domowych.

4. Żandarmeria Wojskowa niezwłocznie doręcza odpis nakazu lub zakazu prokuratorowi oraz zawiadamia właściwy miejscowo zespół interdyscyplinarny, o którym mowa w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a gdy w mieszkaniu zamieszkują osoby małoletnie – także właściwy miejscowo sąd opiekuńczy.

5. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, umieszczanego na drzwiach mieszkania wobec niemożności doręczenia nakazu lub zakazu, mając na uwadze konieczność zrozumienia zawiadomienia również przez osoby niekorzystające z pomocy pełnomocnika.

Art. 18e.⁵⁾ 1. Czynność opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia przez osobę stosującą przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, wymaga sporządzenia protokołu, który podpisują pełnoletnie osoby uczestniczące w czynności.

2. Protokół zawiera:

- 1) datę, czas, miejsce oraz podstawę prawną przeprowadzenia czynności;
- 2) dane żołnierzy Żandarmerii Wojskowej przeprowadzających czynność oraz osób w niej uczestniczących;
- 3) oznaczenie czynności oraz jej przebieg;
- 4) wzmiankę o wydaniu nakazu lub zakazu;
- 5) oświadczenia osób uczestniczących w czynności oraz żołnierzy Żandarmerii Wojskowej;
- 6) wzmiankę o udzieleniu pouczeń oraz udzielonych informacjach, o których mowa w art. 18g i art. 18h;
- 7) w miarę potrzeby stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności, w szczególności wskazanie zabranych ze wspólnie zajmowanego mieszkania przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy lub zwierząt domowych oraz opis pozostawionego mienia, które według twierdzeń osoby stosującej przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, stanowi jej własność.

3. Jeżeli osoba uczestnicząca w czynności odmawia podpisu lub nie może go złożyć, żołnierz Żandarmerii Wojskowej dokonujący czynności zaznacza przyczynę braku podpisu.

4. Osoba stosująca przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, ma prawo zabrać ze wspólnie zajmowanego mieszkania przedmioty osobistego użytku i służące do świadczenia pracy lub będące jej własnością zwierzęta domowe. W przypadku sprzeciwu osób wspólnie zajmujących mieszkanie przedmioty te lub zwierzęta domowe pozostawia się we wspólnie zajmowanym mieszkaniu. Dochodzenie roszczeń z tego tytułu odbywa się na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

5. Jeżeli w okresie obowiązywania nakazu lub zakazu zajdzie potrzeba zabrania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie mienia stanowiącego jej własność, w szczególności niezabrzanych uprzednio przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy lub zwierząt domowych, ze wspólnie zajmowanego mieszkania, może się to odbyć jeden raz, wyłącznie w obecności żołnierza Żandarmerii Wojskowej, po wcześniejszym uzgodnieniu przez nich terminu z osobą dotkniętą tą przemocą. Osoba dotknięta przemocą w rodzinie ma prawo brać udział w tej czynności lub upoważnić do udziału w niej inną osobę.

6. Osoba stosująca przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, ma obowiązek pozostawić klucze do wspólnie zajmowanego mieszkania i pomieszczeń jego bezpośredniego otoczenia w tym mieszkaniu.

7. Jeżeli w związku z wydaniem nakazu lub zakazu zachodzi potrzeba zabezpieczenia zwierząt stanowiących mienie osoby stosującej przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, stosuje się odpowiednio przepis art. 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638).

8. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór protokołu czynności opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, w związku z wydaniem nakazu lub zakazu, mając na uwadze prawidłowe udokumentowanie przeprowadzanej czynności.

Art. 18f.⁵⁾ 1. Osoba stosująca przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, jest obowiązana wskazać jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, której żołnierz Żandarmerii Wojskowej wydał ten nakaz lub zakaz, adres miejsca pobytu, a także, o ile to możliwe, numer telefonu, pod którym będzie dostępna, oraz poinformować tę jednostkę o każdej zmianie tego adresu lub numeru.

2. Osobę stosującą przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, należy pouczyć, że jeżeli zmieni miejsce pobytu, nie będzie dostępna pod wskazanym przez siebie numerem telefonu, nie zawiadamiając o tym jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, o której mowa w ust. 1, na skutek czego nie odbierze korespondencji pod wskazanym adresem lub nie stawi się we wskazanej jednostce organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej w celu jej odbioru w ciągu 24 godzin od pozostawienia zawiadomienia o korespondencji, korespondencja zostanie uznana za doręczoną z upływem tego terminu, chyba że miejsce pobytu tej osoby jest Żandarmerii Wojskowej znane.

3. Niedoręczenie korespondencji wymaga udokumentowania ze wskazaniem przyczyny niedoręczenia.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór zawiadomienia osoby stosującej przemoc w rodzinie, wobec której został wydany nakaz lub zakaz, pozostawionego wobec niemożności doręczenia korespondencji, mając na uwadze konieczność zrozumienia zawiadomienia również przez osoby niekorzystające z pomocy pełnomocnika.

Art. 18g.⁵⁾ 1. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, w przypadku wydania nakazu lub zakazu, informuje osobę dotkniętą przemocą w rodzinie o:

- 1) możliwości i sposobie złożenia żądania, aby sąd zobowiązał osobę stosującą przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, o którym mowa w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 2) obowiązku wszczęcia przez organy ścigania, niezależnie od wydanego nakazu lub zakazu, postępowania karnego w związku z popełnieniem ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy i możliwości stosowania w toku prowadzonego postępowania środków zapobiegawczych, o których mowa w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 3) możliwości uzyskania wsparcia we właściwym miejscowo ośrodku pomocy społecznej, specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i innych placówkach świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie;
- 4) całodobowym ogólnopolskim telefonie dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) możliwości uzyskania pomocy udzielanej przez podmioty, które otrzymały dotacje z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości, o którym mowa w przepisach Kodeksu karnego wykonawczego, oraz danych teleadresowych, najbliższych miejscowo dla osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, siedzib tych podmiotów i innych niezbędnych danych kontaktowych tych podmiotów.

2. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, w przypadku wydania nakazu lub zakazu, poucza osobę dotkniętą przemocą w rodzinie o przekazaniu jej danych najbliższemu miejscowo podmiotowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, w celu udzielenia pomocy, chyba że osoba ta nie wyrazi zgody.

3. Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, w przypadku wydania nakazu lub zakazu, poucza osobę stosującą przemoc w rodzinie o przekazaniu jej danych właściwemu ze względu na miejsce jej pobytu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w celu podjęcia działań pozostających we właściwości powiatu na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, chyba że osoba ta nie wyrazi zgody.

Art. 18h.⁵⁾ Żołnierz Żandarmerii Wojskowej, w przypadku wydania nakazu lub zakazu, poucza osobę stosującą przemoc w rodzinie o przyczynach ich wydania, o możliwości i sposobie złożenia zażalenia, a także informuje o danych teleadresowych właściwych miejscowo placówek zapewniających miejsca noclegowe oraz placówek prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Miejsca noclegowe nie mogą być placówkami pobytu osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Art. 18i.⁵⁾ 1. W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu Żandarmeria Wojskowa przynajmniej trzykrotnie sprawdza, czy nakaz lub zakaz nie są naruszane, i podejmuje niezbędne czynności. Pierwsze sprawdzenie odbywa się następnego dnia po wydaniu nakazu lub zakazu.

2. Czynności sprawdzenia Żandarmeria Wojskowa podejmuje również na podstawie postanowienia sądu o udzieleniu zabezpieczenia w sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, którym nakaz lub zakaz zostały przedłużone.

Art. 18j.⁵⁾ 1. Osobie stosującej przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce położenia wspólnie zajmowanego mieszkania. Zażalenie wnosi się w terminie 3 dni od dnia doręczenia nakazu lub zakazu, o czym należy osobę tę pouczyć wraz z doręczeniem nakazu lub zakazu. W zażaleniu skarżący może się domagać zbadania prawidłowości prowadzenia czynności, zasadności oraz legalności wydanego nakazu lub zakazu. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

2. Sąd rozpoznaje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia jego wpływu do sądu.

3. Sąd uchyla zaskarżony nakaz lub zakaz w przypadku stwierdzenia jego bezzasadności lub nielegalności, o czym niezwłocznie zawiadamia osobę dotkniętą przemocą w rodzinie, prokuratora, właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej oraz zespół interdyscyplinarny, o którym mowa w przepisach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

4. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości nakazu lub zakazu sąd zawiadamia o tym przełożonego żołnierza Żandarmerii Wojskowej, który wydał nakaz lub zakaz.

Art. 18k.⁵⁾ 1. Nakaz lub zakaz tracą moc po upływie czternastu dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia w sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, którym nakaz lub zakaz zostały przedłużone.

2. Nakaz lub zakaz tracą moc również w przypadku, gdy osoba stosująca przemoc w rodzinie, wobec której wydano nakaz lub zakaz, została zatrzymana w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa, a następnie zastosowano wobec niej środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania lub nakazania okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, prokurator zawiadamia pokrzywdzonego, osobę dotkniętą przemocą oraz właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Art. 19. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, wykroczenia, za które żołnierze Żandarmerii Wojskowej są upoważnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.

Art. 20. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, zakres czynności policji sądowej, wykonywanych przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 15, oraz sposób ich wykonywania, w tym usytuowanie policji sądowej, wykonywane przez nią czynności oraz sposób jej współdziałania z sądami wojskowymi i prokuratorami do spraw wojskowych oraz ze Służbą Więzienną, mając na względzie potrzebę zagwarantowania prawidłowego toku czynności procesowych.

Art. 21. 1. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem właściwym do spraw zagranicznych, określi, w drodze rozporządzenia, osoby, w stosunku do których Żandarmeria Wojskowa wykonuje czynności ochronne, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 18, w sposób nienaruszający właściwości innych organów, a także zakres i tryb współdziałania w tym przedmiocie z Służbą Ochrony Państwa.

2. W przypadku wykonywania czynności ochronnych, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 18, Żandarmerii Wojskowej przysługują uprawnienia określone w art. 17 i art. 42 wobec osób stwarzających zagrożenie dla osób ochraniających.

Art. 22. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania uprawnień, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 i 11–13 i sposób ich dokumentowania oraz wzory dokumentów wykorzystywanych w ramach wykonywania tych uprawnień, uwzględniając przy tym sposób postępowania żołnierzy Żandarmerii Wojskowej w zależności od stopnia wojskowego żołnierza, wobec którego są wykonywane te czynności, z poszanowaniem praw osób, wobec których działania te są podejmowane oraz konieczność zapewnienia jednolitości dokumentów wykorzystywanych do tych uprawnień.

Art. 23. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka, a także wykonywania tych czynności w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której są podejmowane.

Art. 24. 1. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 12–14 i 16, osobie, wobec której została wykonana taka czynność, przysługuje zażalenie do prokuratora do spraw wojskowych w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury właściwej ze względu na miejsce dokonania czynności, w terminie 7 dni od dnia jej dokonania.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu karnym w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, dotyczące postępowania odwoławczego.

Art. 25. 1. Zatrzymanie żołnierza w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4, może nastąpić, gdy zastosowanie innych środków jest nieskuteczne.

2. Żołnierzowi zatrzymanemu w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4, przysługują uprawnienia przewidziane w przepisach o postępowaniu karnym dla osób zatrzymanych w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, a na Żandarmerii Wojskowej ciąży obowiązeki wynikające z tych przepisów.

3. Osoba zatrzymana w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4, może być okazywana, fotografowana i poddawana badaniom daktyloskopijnym, gdy jej tożsamości nie można ustalić w inny sposób.

4. Żołnierza zatrzymanego w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4, osadza się w izbie zatrzymań.

5. Osobie zatrzymanej w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4, albo osadzonej w przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6, w razie uzasadnionej potrzeby należy niezwłocznie udzielić niezbędnej pomocy medycznej.

6. W wypadku niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4, osobie, której ono dotyczyło, przysługuje odszkodowanie i zadośćuczynienie, na zasadach i w trybie określonym w przepisach o postępowaniu karnym.

7. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, sposób udzielania pomocy medycznej, o której mowa w ust. 5, w szczególności szczególne przypadki udzielania pomocy medycznej, osoby jej udzielające, miejsce udzielania oraz sposób odpłatności za udzielenie tej pomocy.

Art. 26. (uchylony)

Art. 26a. 1. W izbach zatrzymań umieszcza się zatrzymanych na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4, osadzonych na podstawie przepisów o dyscyplinie wojskowej, wykonujących karę aresztu izolacyjnego oraz tymczasowo aresztowanych lub skazanych na podstawie przepisów karnych.

2. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, tworzy i likwiduje izby zatrzymań w jednostkach organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej, w jednostkach wojskowych poza granicami państwa i na okrętach wojennych, z uwzględnieniem struktury i rozmieszczenia Sił Zbrojnych.

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki tworzenia i likwidacji izb zatrzymań, rozmieszczenie izb zatrzymań, organy wojskowe uprawnione do ich tworzenia i likwidacji, obowiązek zawiadamiania o tym wojskowego sądu garnizonowego i właściwego zastępcy prokuratora rejonowego do spraw wojskowych oraz warunki lokalizacji izb zatrzymań;
- 2) warunki, jakim powinny odpowiadać izby zatrzymań, z uwzględnieniem ich, budowy i wyposażenia, w szczególności zapewniających wymaganą minimalną powierzchnię pomieszczeń izb zatrzymań, warunków lokalizacji pomieszczeń izb zatrzymań;
- 3) skład, uprawnienia i obowiązki obsługi izby zatrzymań, z uwzględnieniem możliwości używania lub wykorzystywania przez obsługę izby zatrzymań środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej w przypadkach i na zasadach określonych w art. 23 i w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 2418);
- 4) organy uprawnione do kontrolowania izb zatrzymań, z uwzględnieniem zakresu tej kontroli;
- 5) warunki i sposób prowadzenia oraz zasady obiegu, okres przechowywania, sposób archiwizowania lub brakowania ewidencji i dokumentacji dotyczącej osób umieszczonych w izbie zatrzymań, a także formy i wzory tej ewidencji i dokumentacji;
- 6) warunki oraz organizację umieszczania w izbie zatrzymań osób, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem czynności dokonywanych wobec tych osób przez obsługę izby zatrzymań.

4. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, należy również uwzględnić konieczność dostosowania jego przepisów do warunków pełnienia czynnej służby wojskowej po ogłoszeniu mobilizacji, w stanach nadzwyczajnych, w czasie wojny, a także podczas wykonywania zadań służbowych w strefie działań wojennych oraz w przypadku użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, jak również udziału w akcjach humanitarnych, poszukiwawczych lub ratowniczych.

Art. 27. 1. Osobom udzielającym pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 i 13, przysługują w czasie jej udzielania uprawnienia żołnierzy Żandarmerii Wojskowej określone w art. 17 ust. 1 pkt 1, 3, 4, 10 i 14.

2. Osobom udzielającym pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 i 13, w związku z użyciem ich nieruchomości i rzeczy ruchomych oraz zainstalowanie i eksploataowanie urządzeń technicznych przysługuje ryczałt, a także odszkodowanie za szkody dotyczące tych nieruchomości i rzeczy ruchomych powstałe w czasie udzielania pomocy i w związku z nią, na zasadach i w trybie określonych w przepisach o świadczeniach rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju.

3. Osobom, które doznały uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku powstałego w czasie udzielania pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 i 13, lub w związku z jej udzielaniem, oraz członkom rodzin osób zmarłych wskutek takiego wypadku przysługuje jednorazowe odszkodowanie, renta inwalidzka i rodzinna oraz świadczenie wyrównawcze, na zasadach i w trybie określonym w przepisach o świadczeniach osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju.

Art. 28. 1. W celu odnalezienia żołnierza poszukiwanego listem gończym Żandarmeria Wojskowa może, za zgodą prokuratora do spraw wojskowych, publikować w środkach masowego przekazu dane osobowe i fotografie lub inne wizerunki tego żołnierza.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie zaginięcia żołnierza, z tym że zgoda prokuratora do spraw wojskowych jest w takim przypadku również wymagana.

Art. 29. 1. Żandarmeria Wojskowa w celu realizacji ustawowych zadań jest uprawniona do przetwarzania informacji, w tym danych osobowych, oraz ich wymiany z właściwymi organami i instytucjami krajowymi Unii Europejskiej oraz innych państw, a także organizacjami międzynarodowymi.

2. Żandarmeria Wojskowa w celach, o których mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 125), przetwarza dane osobowe w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych związanych z zapobieganiem i zwalczaniem przestępstw oraz przestępstw skarbowych, a także wykroczeń oraz wykroczeń skarbowych, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 14 ust. 1 tej ustawy. Dane dotyczące kodu genetycznego obejmują informacje wyłącznie o niekodującej części DNA.

3. Żandarmeria Wojskowa w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3a i ust. 4, może przetwarzać dane biometryczne lub dane genetyczne, o których mowa w art. 4 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości:

- 1) w trybie i w przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 2) w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz usiłujących ukryć swoją tożsamość, jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe.

4. Żandarmeria Wojskowa, w zakresie swojej właściwości, przetwarza informacje, w tym dane osobowe, uzyskane ze zbiorów danych prowadzonych przez inne służby, instytucje państwowe oraz organy władzy publicznej. Służby, instytucje państwowe oraz organy władzy publicznej są obowiązane do nieodpłatnego udostępnienia Żandarmerii Wojskowej informacji, w tym danych osobowych, na podstawie pisemnego wniosku Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta terenowej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej.

5. Podmioty, o których mowa w ust. 4, mogą wyrazić pisemną zgodę na udostępnianie danych zgromadzonych w zbiorach danych jednostkom organizacyjnym Żandarmerii Wojskowej, w drodze teletransmisji, bez konieczności składania pisemnego wniosku, jeżeli jednostki te spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy i w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
- 2) posiadają zabezpieczenie techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywania zadań albo prowadzonej działalności.

6. Przetwarzanie informacji, w tym danych osobowych, przez Żandarmerię Wojskową może mieć charakter niejawni, odbywać się bez zgody i wiedzy osoby, której dotyczą, oraz z wykorzystaniem środków technicznych.

7. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, komendanci terenowych jednostek organizacyjnych oraz komendanci specjalistycznych jednostek organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej są administratorami danych osobowych w stosunku do zbiorów danych osobowych utworzonych przez nich i w celu realizacji zadań ustawowych.

8. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej może upoważnić do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 7, szefów komórek organizacyjnych Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej.

9. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej może upoważnić osoby, o których mowa w ust. 8, do udzielania i cofania, w jego imieniu, upoważnień do przetwarzania danych osobowych podległym im żołnierzom i pracownikom Żandarmerii Wojskowej.

10. Komendanci i szefowie jednostek i komórek organizacyjnych, o których mowa w ust. 7 i 8, mogą tworzyć lub likwidować zbiory danych, w których przetwarza się informacje, w tym dane osobowe, w celu realizacji zadań ustawowych.

11. W przypadku likwidowania zbiorów danych, dokonuje tego komisja wyznaczona przez osoby, o których mowa w ust. 10.

12. Komendanci i szefowie jednostek i komórek organizacyjnych, o których mowa w ust. 7 i 8, prowadzą rejestr zbiorów danych, w których przetwarza się informacje, w tym dane osobowe.

13. Żandarmeria Wojskowa udostępnia właściwym podmiotom informacje, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 19, w tym dane osobowe, na pisemny wniosek, który powinien zawierać podstawę prawną, przeznaczenie, wskazanie okresu oraz zakresu danych podlegających sprawdzeniu, a także podpis upoważnionej osoby.

14. Przepisu ust. 13 nie stosuje się do udostępniania informacji, w tym danych osobowych, podmiotom występującym o ich przekazanie w związku z wykonywaniem przez te podmioty czynności operacyjno-rozpoznawczych lub prowadzeniem postępowań przygotowawczych.

15. Udostępnianie informacji, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 19, w tym danych osobowych, może nastąpić w drodze teletransmisji, bez konieczności składania pisemnego wniosku, jeżeli odrębne przepisy dotyczące zadań i uprawnień podmiotów, o których mowa w ust. 5, przewidują taką możliwość, podmioty spełniają określone w tych przepisach warunki, a Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej wyrazi pisemną zgodę na taki sposób udostępnienia informacji, w tym danych osobowych.

16. Żandarmeria Wojskowa może przetwarzać odciski linii papilarnych lub wymazy ze śluzówki policzków żołnierzy i pracowników Żandarmerii Wojskowej wykonujących czynności służbowe związane z ujawnianiem, zabezpieczaniem lub badaniem śladów związanych z podejrzeniem popełnienia czynu zabronionego – w celach wyeliminowania pozostawionych przez nich śladów.

17. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zasady przetwarzania danych biometrycznych oraz danych genetycznych, w tym w szczególności wymazów ze śluzówki policzków, odcisków linii papilarnych oraz zdjęć sygnalitycznych osób podejrzanych lub podejrzanych o popełnienie przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, osób o nieustalonej tożsamości lub osób usiłujących ukryć swoją tożsamość, i sposób ich przekazywania innym organom uprawnionym na podstawie przepisów odrębnych, a także wzory wykorzystywanych dokumentów, uwzględniając przypadki i sposoby pobierania odcisków linii papilarnych, przeprowadzania wywiadu daktyloskopijnego oraz wykonywania zdjęć sygnalitycznych, kierując się potrzebą ochrony tych danych przed nieuprawnionym dostępem;
- 2) tryb pobierania odcisków linii papilarnych lub wymazów ze śluzówki policzków od żołnierzy i pracowników Żandarmerii Wojskowej oraz sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności związanych z ich przetwarzaniem, uwzględniając konieczność wyeliminowania pozostawionych przez nich śladów;
- 3) zbiory danych, w których Żandarmeria Wojskowa przetwarza dane osobowe, uwzględniając ich przeznaczenie i zakres;
- 4) kryteria oceny danych pod kątem przesłanek dalszego przetwarzania, kierując się ich przydatnością do realizacji zadań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości.

Art. 30. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw, w tym przestępstw skarbowych, popełnionych przez osoby, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1, 3, 4, 5 i 6, albo w celu ratowania życia lub zdrowia ludzkiego bądź wsparcia działań poszukiwawczych lub ratowniczych, Żandarmeria Wojskowa może uzyskiwać dane niestanowiące treści odpowiedzi, przekazu telekomunikacyjnego, przesyłki pocztowej albo przekazu w ramach usługi świadczonej drogą elektroniczną, określone w:

- 1) art. 180c i art. 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 576), zwane dalej „danymi telekomunikacyjnymi”;
- 2) art. 82 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041 i 2320), zwane dalej „danymi pocztowymi”;
- 3) art. 18 ust. 1–5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344), zwane dalej „danymi internetowymi”

– oraz może je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy lub usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną udostępnia nieodpłatnie dane, o których mowa w ust. 1:

- 1) żołnierzowi Żandarmerii Wojskowej wskazanemu w pisemnym wniosku Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej albo osoby przez nich upoważnionej;
- 2) na ustne żądanie żołnierza Żandarmerii Wojskowej posiadającego pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1;
- 3) za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej żołnierzowi Żandarmerii Wojskowej posiadającemu pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, udostępnianie danych, o których mowa w ust. 1, odbywa się bez udziału pracowników przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, operatora pocztowego lub usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną, lub przy ich niezbędnym współudziale, jeżeli możliwość taką przewiduje porozumienie zawarte pomiędzy Komendantem Głównym Żandarmerii Wojskowej a tym podmiotem.

4. Udostępnienie Żandarmerii Wojskowej danych, o których mowa w ust. 1, może nastąpić za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, jeżeli:

- 1) wykorzystywane sieci i system teleinformatyczny zapewniają:
 - a) możliwość ustalenia osoby uzyskującej dane, ich rodzaju oraz czasu, w którym zostały uzyskane,
 - b) zabezpieczenie techniczne i organizacyjne uniemożliwiające osobie nieuprawnionej dostęp do danych;
- 2) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem zadań wykonywanych przez jednostki organizacyjne Żandarmerii Wojskowej albo prowadzonych przez nie czynności.

5. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej i komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej prowadzą rejestry wystąpień o uzyskanie danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych zawierające informacje identyfikujące jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej i żołnierza Żandarmerii Wojskowej uzyskującego te dane, ich rodzaj, cel uzyskania oraz czas, w którym zostały uzyskane. Rejestry prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

6. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej przekazują prokuratorowi właściwemu miejscowo lub rzeczowo. Prokurator podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.

7. Dane, o których mowa w ust. 1, które nie mają znaczenia dla postępowania karnego, podlegają niezwłocznemu, komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

Art. 30a. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2–4, 5 i 8, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub – po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej – komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej mogą zarządzić zastosowanie urządzeń uniemożliwiających telekomunikację na określonym obszarze, przez czas niezbędny do wykonywania czynności przez Żandarmerię Wojskową, z uwzględnieniem konieczności minimalizacji skutków braku możliwości korzystania z usług telekomunikacyjnych.

2. O zastosowaniu urządzeń, o których mowa w ust. 1, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej niezwłocznie informuje Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Art. 30b. 1. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez Żandarmerię Wojskową danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje wojskowy sąd okręgowy właściwy dla siedziby organu Żandarmerii Wojskowej, któremu udostępniono te dane.

2. Organ Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 1, przekazuje, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, sądowi okręgowemu, o którym mowa w ust. 1, w okresach półrocznych, sprawozdanie obejmujące:

- 1) liczbę przypadków pozyskania danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych oraz rodzaj tych danych;
- 2) kwalifikacje prawne czynów, w związku z zaistnieniem których wystąpiono o dane telekomunikacyjne, pocztowe lub internetowe, albo informacje o pozyskaniu danych w celu ratowania życia lub zdrowia ludzkiego bądź do wsparcia działań poszukiwawczych i ratowniczych.

3. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, wojskowy sąd okręgowy może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie Żandarmerii Wojskowej danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych.

4. Wojskowy sąd okręgowy informuje organ Żandarmerii Wojskowej o wyniku kontroli w terminie 30 dni od jej zakończenia.

5. Kontroli, o której mowa w ust. 1, nie podlega uzyskiwanie danych na podstawie art. 30c ust. 1.

Art. 30c. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw, w tym przestępstw skarbowych, popełnionych przez osoby, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1, 3, 4, 5 i 6, albo w celu ratowania życia lub zdrowia ludzkiego bądź do wsparcia działań poszukiwawczych lub ratowniczych, Żandarmeria Wojskowa może uzyskiwać dane:

- 1) z wykazu, o którym mowa w art. 179 ust. 9 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,
- 2) o których mowa w art. 161 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,

- 3) w przypadku użytkownika, który nie jest osobą fizyczną numer zakończenia sieci oraz siedzibę lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej, firmę lub nazwę i formę organizacyjną tego użytkownika,
- 4) w przypadku stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej – także nazwę miejscowości oraz ulicy, przy której znajduje się zakończenie sieci, udostępnione użytkownikowi

– oraz może je przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą.

2. Do udostępniania i przetwarzania danych, o których mowa w ust. 1, art. 30 ust. 2–7 stosuje się.

Art. 30d.⁶⁾ 1. Żandarmeria Wojskowa, w celu realizacji zadań ustawowych związanych z przeciwdziałaniem przemoc w rodzinie, może przetwarzać informacje, w tym dane osobowe o osobach dotkniętych przemocą w rodzinie, także bez ich wiedzy i zgody, a ponadto o osobach stosujących tę przemoc, także bez ich wiedzy i zgody, wobec których:

- 1) wydano nakaz lub zakaz, o których mowa w art. 18a ust. 1;
- 2) orzeczono środek zapobiegawczy, o którym mowa w art. 275 § 1 lub art. 275a § 1 Kodeksu postępowania karnego;
- 3) orzeczono zakaz lub nakaz, o którym mowa w art. 181a § 1 Kodeksu karnego wykonawczego;
- 4) orzeczono o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na podstawie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemoc w rodzinie również przez udzielenie zabezpieczenia w tym przedmiocie.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, mogą być przetwarzane również w systemach teleinformatycznych administrowanych przez Żandarmerię Wojskową.

Art. 31. 1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych przez Żandarmerię Wojskową w granicach zadań określonych w art. 4 ust. 1 oraz w stosunku do osób wskazanych w art. 3 ust. 2 pkt 1, 3, 5 i 6, w celu zapobieżenia, wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów, umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego:

- 1) przeciwko pokojowi i ludzkości,
- 2) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem przestępstw określonych w art. 127–132 Kodeksu karnego,
- 3) przeciwko życiu, określonych w art. 148–150 Kodeksu karnego,
- 4) określonych w art. 140, art. 156 § 1 i 3, art. 163 § 1 i 3, art. 164 § 1, art. 165 § 1 i 3, art. 166, art. 167, art. 171 § 1, art. 173 § 1 i 3, art. 189, art. 189a, art. 200, art. 200a, art. 202 § 3 i 4, art. 211a, art. 223, art. 228 § 1 i 3–5, art. 229 § 1 i 3–5, art. 230 § 1, art. 230a § 1, art. 231 § 1 i 2, art. 232, art. 233 § 1, 1a, 4 i 6, art. 234, art. 235, art. 236 § 1, art. 238, art. 239 § 1, art. 240 § 1, art. 245, art. 246, art. 252 § 1–3, art. 258, art. 263 § 1 i 2, art. 265, art. 269, art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2, art. 277a § 1, art. 280–282, art. 285 § 1, art. 286 § 1 i 2, art. 299 § 1–6, art. 305, art. 310 § 1, 2 i 4, art. 339 § 2, art. 345 § 2 i 3 oraz art. 358 § 2 Kodeksu karnego,
- 5) skarbowych, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznoprawnej przekraczają pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,
- 6) określonych w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. poz. 554 i 1083, z 1998 r. poz. 715, z 2009 r. poz. 1149 i 1589 oraz z 2010 r. poz. 626),
- 6a) określonych w rozdziale 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 i 954), w rozdziale 5 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164), w rozdziale 6 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1591), w rozdziale 5a ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2020 r. poz. 902) oraz w rozdziale 11a ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479),
- 7) określonych w art. 43 i art. 44 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2134),
- 8)⁷⁾ określonych w art. 53 ust. 1, art. 55 ust. 1, art. 56 ust. 1, art. 58 ust. 1, art. 59 ust. 1, art. 62 ust. 1 oraz art. 62b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),

⁶⁾ Dodany przez art. 4 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

- 9) ściganych na mocy umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, określonych w polskiej ustawie karnej,
- 10) o których mowa w pkt 1–9 lub, o których mowa w art. 45 § 2 Kodeksu karnego albo art. 33 § 2 Kodeksu karnego skarbowego – w celu ujawnienia mienia zagrożonego przepadkiem w związku z tymi przestępstwami

– gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo będą nieprzydatne, wojskowy sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, lub na pisemny wniosek komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i pisemnej zgody właściwego zastępcy prokuratora okręgowego do spraw wojskowych, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną.

1a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia się wraz z materiałami uzasadniającymi potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej.

2. Pisemną zgodę komendantowi oddziału Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 1, wydaje zastępca prokuratora okręgowego do spraw wojskowych właściwy ze względu na siedzibę tego komendanta.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje wojskowy sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę organu Żandarmerii Wojskowej składającego wniosek.

4. W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa:

- 1) Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego,
- 2) komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej, po poinformowaniu Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, o którym mowa w ust. 2,

może zarządzić kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do właściwego miejscowo wojskowego sądu okręgowego z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontroli operacyjnej, organ zarządzający wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz dokonuje protokolarnego, komisyjnego zniszczenia materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania.

5. (uchylony)

6. W przypadku zarządzenia kontroli operacyjnej wobec osoby podejrzanej lub oskarżonego, we wniosku organu Żandarmerii Wojskowej o zarządzenie kontroli operacyjnej, zamieszcza się informację o toczącym się wobec tej osoby postępowaniu.

7. Kontrola operacyjna prowadzona jest niejawnie i polega na:

- 1) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści rozmów prowadzonych przy użyciu środków technicznych, w tym za pomocą sieci telekomunikacyjnych;
- 2) uzyskiwaniu i utrwalaniu obrazu lub dźwięku osób z pomieszczeń, środków transportu lub miejsc innych niż miejsca publiczne;
- 3) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści korespondencji, w tym korespondencji prowadzonej za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 4) uzyskiwaniu i utrwalaniu danych zawartych w informatycznych nośnikach danych, telekomunikacyjnych urządzeniach końcowych, systemach informatycznych i teleinformatycznych;
- 5) uzyskiwaniu dostępu i kontroli zawartości przesyłek.

8. Wniosek organu Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 1, o zarządzenie przez sąd wojskowy kontroli operacyjnej powinien zawierać w szczególności:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim;
- 2) opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej, w tym stwierdzonej bezskuteczności lub nieprzydatności innych środków;
- 4) dane osoby lub inne dane pozwalające na jednoznaczne określenie podmiotu lub przedmiotu, wobec którego stosowana będzie kontrola operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej stosowania;
- 5) cel, czas i rodzaj prowadzonej kontroli operacyjnej, o której mowa w ust. 7.

9. Kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Wojskowy sąd okręgowy może, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i właściwego prokuratora do spraw wojskowych, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, jeżeli nie ustały przyczyny zarządzenia tej kontroli.

10. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawią się nowe okoliczności istotne dla zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, wojskowy sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę wnioskującego organu Żandarmerii Wojskowej, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej oraz właściwego prokuratora do spraw wojskowych, może, również po upływie okresów, o których mowa w ust. 9, wydawać kolejne postanowienia o przedłużeniu kontroli operacyjnej na następujące po sobie okresy, których łączna długość nie może przekraczać 12 miesięcy.

10a. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej albo komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków, o których mowa odpowiednio w ust. 1, 4, 9 i 10, lub do zarządzania kontroli operacyjnej w trybie ust. 4.

11. Do wniosków, o których mowa w ust. 4, 9 i 10, stosuje się odpowiednio ust. 1a i 8. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 1, 4, 9 lub 10, zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek, w szczególności zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzanej w tej sprawie.

12. Wnioski, o których mowa w ust. 1, 4, 9 i 10, wojskowy sąd okręgowy rozpoznaje na posiedzeniu jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznaniem tych wniosków są wykonywane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator do spraw wojskowych prokuratury okręgowej i przedstawiciel organu Żandarmerii Wojskowej wnioskującego o zarządzenie kontroli operacyjnej.

13. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy oraz usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną są obowiązani do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie przez Żandarmerię Wojskową kontroli operacyjnej.

13a. Usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną będący mikroprzedsiębiorcą lub małym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162) zapewnia warunki techniczne i organizacyjne umożliwiające prowadzenie przez Żandarmerię Wojskową kontroli operacyjnej stosownie do posiadanej infrastruktury.

14. Kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.

15. Organ Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 1, informuje właściwego prokuratora do spraw wojskowych o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie – również o przebiegu tej kontroli.

16. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej przekazuje prokuratorowi, o którym mowa w ust. 1, wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

16a. (uchylony)

16b. (uchylony)

16c. (uchylony)

16d. (uchylony)

16e. (uchylony)

16f. W przypadku, gdy materiały, o których mowa w ust. 16:

- 1) zawierają informacje, o których mowa w art. 178 Kodeksu postępowania karnego, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej albo komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej zarządza ich niezwłoczne, komisyjne i protokolarne zniszczenie;

- 2) mogą zawierać informacje, o których mowa w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego, albo informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej albo komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej przekazuje prokuratorowi do spraw wojskowych te materiały.

16g. W przypadku, o którym mowa w ust. 16f pkt 2, prokurator do spraw wojskowych niezwłocznie po otrzymaniu materiałów, kieruje je do sądu, który zarządził kontrolę operacyjną albo wyraził na nią zgodę w trybie określonym w ust. 4, wraz z wnioskiem o:

- 1) stwierdzenie, które z przekazanych materiałów zawierają informacje, o których mowa w ust. 16f pkt 2;
- 2) dopuszczenie do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów zawierających informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, nieobjęte zakazami określonymi w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego.

16h. Sąd, niezwłocznie po złożeniu wniosku przez prokuratora do spraw wojskowych, wydaje postanowienie o dopuszczeniu do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów, o których mowa w ust. 16g pkt 2, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu, a także zarządza niezwłoczne zniszczenie materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne.

16i. Na postanowienie sądu w przedmiocie dopuszczenia do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów, o których mowa w ust. 16g pkt 2, prokuratorowi do spraw wojskowych przysługuje zażalenie. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

16j. Organ Żandarmerii Wojskowej jest obowiązany do wykonania zarządzenia sądu o zniszczeniu materiałów, o którym mowa w ust. 16h, oraz niezwłocznego, komisyjnego i protokolarnego zniszczenia materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne. Organ Żandarmerii Wojskowej niezwłocznie informuje prokuratora, o którym mowa w ust. 16g, o zniszczeniu tych materiałów.

17. Osobie, w stosunku do której była stosowana kontrola operacyjna, nie udostępnia się materiałów zgromadzonych podczas tej kontroli. Przepis nie narusza uprawnień wynikających z art. 321 Kodeksu postępowania karnego.

17a. Wojskowy sąd okręgowy, Prokurator Generalny, zastępca prokuratora okręgowego do spraw wojskowych i organ Żandarmerii Wojskowej prowadzą rejestry postanowień, pisemnych zgód, wniosków i zarządzeń dotyczących kontroli operacyjnej oraz centralny rejestr kontroli operacyjnych. Rejestry prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

18. Zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej materiały niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub niemające znaczenia dla toczącego się postępowania karnego podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu i komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza organ Żandarmerii Wojskowej, który wnioskuje o zarządzenie kontroli operacyjnej.

18a. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów, o których mowa w ust. 18, organ Żandarmerii Wojskowej jest obowiązany do niezwłocznego poinformowania właściwego prokuratora, o którym mowa w ust. 1.

19. Na postanowienia sądu, o których mowa w:

- 1) ust. 1, 4, 9 i 10 – przysługuje zażalenie organowi Żandarmerii Wojskowej, który złożył wniosek o wydanie tego postanowienia;
- 2) ust. 4 – przysługuje zażalenie właściwemu prokuratorowi, o którym mowa w ust. 1.

Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

20. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki, określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania kontroli operacyjnej oraz przechowywania i przekazywania wniosków i zarządzeń, a także przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.

21. Kontrola operacyjna, na którą Żandarmeria Wojskowa uzyskała zgodę, w trybie określonym w niniejszej ustawie, jest realizowana, na wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, przez Służbę Kontrwywiadu Wojskowego.

22. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, sposób i tryb realizacji wniosku Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 21.

Art. 32. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 31 ust. 1, w granicach zadań określonych w art. 4 ust. 1 oraz w stosunku do osób wskazanych w art. 3 ust. 2 pkt 1, pkt 3 lit. b i pkt 5, czynności operacyjno-rozpoznawcze zmierzające do sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa mogą polegać na dokonaniu w sposób niejawnym nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej.

2. Czynności operacyjno-rozpoznawcze, o których mowa w ust. 1, mogą polegać także na złożeniu propozycji nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęcia lub wręczenia korzyści majątkowej.

3. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej w sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 31 ust. 1, może zarządzić na czas określony czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego zastępcy prokuratora okręgowego do spraw wojskowych, którego na bieżąco informuje o wynikach przeprowadzonych czynności. Zastępca prokuratora okręgowego do spraw wojskowych może zarządzić zaniechanie czynności w każdym czasie.

3a. Przed wydaniem pisemnej zgody właściwy zastępca prokuratora okręgowego do spraw wojskowych zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi potrzebę przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej może, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora do spraw wojskowych, jednorazowo przedłużyć stosowanie czynności, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, jeżeli nie ustały przyczyny ich zarządzenia.

5. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być stosowane środki techniczne umożliwiające uzyskiwanie i utrwalanie treści informacji, w tym obrazu lub dźwięku.

6. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej przekazuje właściwemu zastępcy prokuratora okręgowego do spraw wojskowych wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w ust. 1 i 2. W postępowaniu przed sądem w odniesieniu do tych materiałów stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

6a. Zgromadzone podczas wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, materiały niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub niemające znaczenia dla toczącego się postępowania karnego podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu i komisyjnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza organ Żandarmerii Wojskowej, który wnioskuje o zarządzenie czynności.

6b. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów, o których mowa w ust. 6a, organ Żandarmerii Wojskowej jest obowiązany niezwłocznie poinformować właściwego zastępcę prokuratora okręgowego do spraw wojskowych.

7. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli podczas stosowania czynności, o których mowa w ust. 1, pojawią się nowe okoliczności istotne dla sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej może, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora do spraw wojskowych, zarządzić kontynuowanie czynności przez czas oznaczony również po upływie okresów, o których mowa w ust. 4.

8. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 33. 1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych w celu udokumentowania przestępstw, o których mowa w art. 31 ust. 1, albo ustalenia tożsamości osób uczestniczących w tych przestępstwach lub przejęcia przedmiotów przestępstwa, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej może zarządzić niejawne nadzorowanie wytwarzania, przemieszczania, przechowywania i obrotu przedmiotami przestępstwa, jeżeli nie stworzy to zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego.

2. O zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zawiadamia się niezwłocznie właściwego miejscowo, ze względu na siedzibę organu zawiadamiającego, zastępcę prokuratora okręgowego do spraw wojskowych, który może nakazać zaniechanie czynności w każdym czasie.

3. Organ Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 1, na bieżąco informuje prokuratora do spraw wojskowych, o którym mowa w ust. 2, o wynikach przeprowadzonych czynności.

4. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być stosowane środki techniczne umożliwiające uzyskiwanie i utrwalanie treści informacji, w tym obrazu lub dźwięku.

5. Stosownie do zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, organy i instytucje publiczne oraz przedsiębiorcy są obowiązani dopuścić do dalszego przewozu przesyłki zawierające przedmioty przestępstwa w stanie nienaruszonym lub po ich usunięciu albo zastąpieniu w całości lub w części.

6. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej, za zgodą Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, przekazuje właściwemu zastępcy prokuratora okręgowego do spraw wojskowych wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w ust. 1. W postępowaniu przed sądem w odniesieniu do tych materiałów stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

7. Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 34. 1. Żandarmeria Wojskowa, w zakresie koniecznym do wykonania zadań określonych w art. 4 ust. 1, może korzystać z informacji o osobach wskazanych w art. 3 ust. 2 pkt 1, pkt 3 lit. b i pkt 5, uzyskanych przez organy uprawnione do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych w czasie wykonywania tych czynności.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres, warunki i tryb przekazywania Żandarmerii Wojskowej informacji o osobach, uzyskanych przez organy uprawnione do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, w czasie wykonywania tych czynności. Rozporządzenie to ustali w szczególności zakres czynności wykonywanych przez te organy na rzecz Żandarmerii Wojskowej, a także sposób występowania Żandarmerii Wojskowej do tych organów o udzielenie informacji oraz sposób ich przekazywania.

Art. 35. Żandarmeria Wojskowa udostępnia organom uprawnionym do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, na wniosek tych organów, informacje o osobach, uzyskane przez nią w czasie wykonywania tych czynności.

Art. 36. 1. Żandarmeria Wojskowa, wykonując czynności operacyjno-rozpoznawcze, może korzystać z pomocy osób niebędących żołnierzami Żandarmerii Wojskowej. Przepis art. 27 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. Zabronione jest ujawnianie danych o osobie udzielającej pomocy Żandarmerii Wojskowej w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. W razie odmowy zwolnienia żołnierza Żandarmerii Wojskowej lub osoby udzielającej mu pomocy w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych od obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” w związku z postępowaniem karnym albo odmowy zezwolenia na udostępnienie materiałów zawierających informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”, pomimo żądania prokuratora lub sądu, zgłoszonego w związku z postępowaniem karnym w sprawie o przestępstwo przeciwko pokojowi lub ludzkości, przestępstwo wojenne, przestępstwo przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, przestępstwo zamachu terrorystycznego albo też przestępstwo zabójstwa lub spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, którego następstwem była śmierć człowieka, Minister Obrony Narodowej przedstawia żądane wyjaśnienia i materiały Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Jeżeli Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego stwierdzi, że uwzględnienie żądania prokuratora lub sądu jest konieczne do zapewnienia prawidłowości postępowania karnego, Minister Obrony Narodowej jest zobowiązany zwolnić od obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” żołnierza Żandarmerii Wojskowej albo udostępnić żądane wyjaśnienia i materiały zawierające informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”.

4. Dane o osobie, o której mowa w ust. 1, mogą być ujawnione na żądanie prokuratora również w razie uzasadnionego podejrzenia, że popełniła ona przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego w związku z wykonywaniem czynności operacyjno-rozpoznawczych. W takim przypadku Minister Obrony Narodowej przedstawia żądane wyjaśnienia i materiały Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Jeżeli Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego stwierdzi, że uwzględnienie żądania prokuratora lub sądu jest konieczne do zapewnienia prawidłowości postępowania karnego, Minister Obrony Narodowej jest zobowiązany zwolnić od obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” żołnierza Żandarmerii Wojskowej albo udostępnić żądane wyjaśnienia i materiały zawierające informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”.

5. Jeżeli w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez Żandarmerię Wojskową z pomocy, o której mowa w ust. 1, osoby udzielające tej pomocy utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu, osobom tym oraz członkom ich rodzin przysługuje jednorazowe odszkodowanie, renta inwalidzka i rodzinna oraz świadczenie wyrównawcze, na zasadach określonych i w trybie przepisów o świadczeniach osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju.

Art. 37. 1. Za udzielenie pomocy, o której mowa w art. 36 ust. 1, osobom niebędącym żołnierzami Żandarmerii Wojskowej Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej może przyznać wynagrodzenie wypłacane z funduszu operacyjnego Żandarmerii Wojskowej.

2. Zadania Żandarmerii Wojskowej, których koszty ze względu na wyłączenie kosztów według zadań jawności postępowania nie mogą być pokrywane na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych, a finansowanie wykonania czynności operacyjno-rozpoznawczych w szczególności realizowanie kosztów związanych z wykonywaniem czynności operacyjno-rozpoznawczych, są finansowane z funduszu operacyjnego.

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, przeznaczenie funduszu operacyjnego Żandarmerii Wojskowej oraz sposób tworzenia i dysponowania nim, w szczególności sposób prowadzenia i kontrolowania gospodarki finansowej funduszem operacyjnym i właściwość organów wojskowych w tych sprawach, szczegółowe cele, na które mogą być przeznaczony środki funduszu, sposób dokumentowania wydatków z funduszu i zatwierdzania dowodów księgowych oraz sposób ewidencjonowania środków funduszu i przechowywania jego dokumentacji.

Art. 38. 1. Udzielanie informacji o osobie, uzyskanych w czasie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz w trybie, o którym mowa w art. 37 ust. 1, jest dozwolone wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, a wykorzystanie tych informacji może nastąpić tylko w celu ścigania karnego.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania, jeżeli ustawa zezwala na udzielenie takich informacji określonego organowi albo obowiązek taki wynika z umowy międzynarodowej, a także w przypadkach gdy zatajenie takiej informacji prowadziłoby do zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego.

Art. 39. Ujawnienie danych o osobie, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego w związku z wykonywaniem przez tę osobę czynności operacyjno-rozpoznawczych, może nastąpić tylko na żądanie prokuratora lub sądu. W takim przypadku Minister Obrony Narodowej przedstawia żądane wyjaśnienia i materiały Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Jeżeli Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego stwierdzi, że uwzględnienie żądania prokuratora lub sądu jest konieczne do zapewnienia prawidłowości postępowania karnego, Minister Obrony Narodowej jest obowiązany zwolnić od obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” żołnierza Żandarmerii Wojskowej i udostępnić żądane wyjaśnienia i materiały zawierające informacje niejawne o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne”.

Art. 40. 1. Żandarmeria Wojskowa, wykonując czynności operacyjno-rozpoznawcze, zapewnia ochronę środków, form i metod ich wykonywania, zgromadzonych informacji oraz własnych obiektów i danych identyfikacyjnych pozwalających na ustalenie tożsamości żołnierzy Żandarmerii Wojskowej.

2. Wykonując czynności operacyjno-rozpoznawcze, żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą posługiwać się dokumentami publicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 725 i 1517) lub innymi dokumentami, które uniemożliwiają ustalenie danych pozwalających na identyfikację oraz środków, którymi posługują się, wykonując te czynności.

2a. Wykonując czynności operacyjno-rozpoznawcze, żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą posługiwać się środkami identyfikacji elektronicznej zawierającymi dane inne niż dane identyfikujące żołnierza Żandarmerii Wojskowej.

2b. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przepisy ust. 2 i 2a mogą mieć zastosowanie do osób, o których mowa w art. 36 ust. 1.

2c. Nie popełnia przestępstwa:

- 1) kto poleca sporządzenie lub kieruje sporządzeniem dokumentów, o których mowa w ust. 2;
- 2) kto sporządza lub wydaje dokumenty, o których mowa w ust. 2, lub wydaje środki identyfikacji elektronicznej, o których mowa w ust. 2a, lub dopuszcza w swoim systemie do uwierzytelnienia z wykorzystaniem takich środków;
- 3) kto udziela pomocy w sporządzeniu dokumentów, o których mowa w ust. 2, lub wydaniu środków identyfikacji elektronicznej, o których mowa w ust. 2a;
- 4) żołnierz Żandarmerii Wojskowej lub osoba wymieniona w art. 36 ust. 1 posługująca się przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych dokumentami, o których mowa w ust. 2, lub środkami identyfikacji elektronicznej, o których mowa w ust. 2a.

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, szczegółowe zasady i tryb wydawania oraz posługiwania się i przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2, z uwzględnieniem przepisów dotyczących odpowiedzialnych dokumentów oraz przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 40a. Żandarmeria Wojskowa może, w zakresie koniecznym do wykonywania jej zadań ustawowych, korzystać z informacji kryminalnej zgromadzonej w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych.

Art. 40b. 1. Jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia przestępstwom, o których mowa w art. 31 ust. 1, lub ich wykrycia, ustalenia ich sprawców, uzyskania i utrwalenia dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości, Żandarmeria Wojskowa może korzystać z informacji:

- 1) stanowiących tajemnicę skarbową, przetwarzanych przez organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego;
- 2) stanowiących tajemnicę zawodową, o której mowa w art. 9e ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1643 i 1639 oraz z 2021 r. poz. 432 i 815);
- 3) stanowiących tajemnicę bankową, o której mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1896, 2320 i 2419 oraz z 2021 r. poz. 432, 680 i 815);
- 4) stanowiących dane indywidualne, o których mowa w art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, 432 i 619);
- 5) stanowiących tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 312);
- 6) stanowiących tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 605);
- 7) stanowiących tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 328, 355 i 680);
- 8) stanowiących tajemnicę w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 895, 1180 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 355 i 680);
- 9) stanowiących tajemnicę w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 105);
- 10) stanowiących tajemnicę zawodową w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1400 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 355).

2. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1, oraz informacje związane z przekazywaniem tych informacji i danych podlegają ochronie przewidzianej w przepisach o ochronie informacji niejawnych i mogą być udostępniane jedynie żołnierzom Żandarmerii Wojskowej prowadzącym czynności w danej sprawie oraz ich przełożonym, uprawnionym do sprawowania nadzoru nad prowadzonymi przez nich w tej sprawie czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi. Akta zawierające te informacje i dane udostępnia się ponadto wyłącznie sądom i prokuratorom, jeżeli następuje to w celu ścigania karnego.

3. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1, udostępnia się nieodpłatnie na podstawie postanowienia wydanego na piśmie wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej albo komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej przez wojskowy sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę wnioskującego organu.

4. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1:

- 1) dotyczące dokumentacji związanej z nadaniem NIP oraz aktualizowaniem danych zawartych w zgłoszeniach identyfikacyjnych, określonej w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2020 r. poz. 170 oraz z 2021 r. poz. 802),
- 2) zawarte w aktach niezawierających informacji, o których mowa w art. 182 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, z późn. zm.⁸⁾),
- 3) dotyczące zawarcia z osobą fizyczną, prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej umowy o wykonywanie czynności, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, lub czynności, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, umożliwiające weryfikację zawarcia takich umów i czasu ich obowiązywania,
- 4) dotyczące objęcia osoby fizycznej ubezpieczeniem społecznym i zwaloryzowanej wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne osoby fizycznej, a także dane płatnika składek, o których mowa w art. 40, art. 45 i art. 50 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1423, 2122, 2123 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 72, 694 i 802.

- 5) niezbędne do ustalenia, czy osoba fizyczna lub prawna, a także podmiot nieposiadający osobowości prawnej dokonywała transakcji dotyczących towarów giełdowych, o których mowa w ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych,
- 6) niezbędne do ustalenia, czy osoba fizyczna lub prawna, a także podmiot nieposiadający osobowości prawnej, jest uczestnikiem funduszu inwestycyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi,
- 7) dotyczące ustalenia, czy osoba fizyczna lub prawna, a także podmiot nieposiadający osobowości prawnej jest stroną umowy dotyczącej obrotu instrumentami finansowymi, o której mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
- 8) dotyczące ustalenia, czy osoba fizyczna lub prawna, a także podmiot nieposiadający osobowości prawnej jest ubezpieczającym, ubezpieczonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

– udostępnia się nieodpłatnie, w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, na wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej albo komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej lub upoważnionych przez nich pisemnie żołnierzy.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został ustalony;
- 2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę udostępnienia informacji i danych;
- 4) wskazanie podmiotu, którego informacje i dane dotyczą;
- 5) podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji i danych;
- 6) rodzaj i zakres informacji i danych.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, powinien zawierać informacje określone w ust. 5 pkt 1, 2 i 4–6.

Art. 41. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej w czasie wykonywania czynności służbowych i w związku z nimi korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

Rozdział 4

Stosowanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez Żandarmerię Wojskową

Art. 42. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–5, 7–9, 11, pkt 12 lit. a, c i d, pkt 13 i 17–20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, 3 i pkt 4 lit. a i b oraz w art. 47 pkt 1–3 i 5–7 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Art. 43. (uchylony)

Art. 44. 1. Na sposób użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej osobie, wobec której zostały użyte lub wykorzystane te środki lub ta broń, przysługuje zażalenie do właściwego ze względu na miejsce zdarzenia prokuratora do spraw wojskowych prokuratury rejonowej, w terminie 7 dni od dnia zdarzenia.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu karnym w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych dotyczące postępowania odwoławczego.

Rozdział 5

Wojskowe organy porządkowe

Art. 45. 1. Wojskowymi organami porządkowymi są:

- 1) wchodzący w skład służby garnizonowej:
 - a) oficer inspekcyjny garnizonu i jego pomocnik,
 - b) komendant i profos wojskowego aresztu dyscyplinarnego oraz izby zatrzymań,
 - c) dowódca i żołnierze warty garnizonowej,
 - d) dowódca i żołnierze pododdziału alarmowego garnizonu;
- 2) wchodzący w skład służby wewnętrznej jednostki wojskowej:
 - a) oficer dyżurny jednostki wojskowej i jego pomocnik,
 - b) komendant i profos izby zatrzymań jednostki wojskowej,
 - c) dowódca i żołnierze warty wewnętrznej jednostki wojskowej,
 - d) dowódca i żołnierze pododdziału alarmowego jednostki wojskowej,
 - e) dyżurny parku sprzętu technicznego.

2. Wojskowymi organami porządkowymi są również dowódcy i żołnierze patroli, konwojów i asyst wyznaczonych przez dowódców (komendantów) garnizonów lub dowódców jednostek wojskowych, a także dowódcy i żołnierze pododdziałów regulacji ruchu jednostek wojskowych.

Art. 46. 1. Zadaniem wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej są:

- 1) utrzymanie dyscypliny wojskowej;
- 2) ochrona porządku publicznego;
- 3) zapewnienie przestrzegania przepisów porządkowych obowiązujących w miejscach publicznych;
- 4) ochrona i obrona obiektów wojskowych;
- 5) wykonywanie czynności przewidzianych dla wojskowych organów porządkowych w przepisach o postępowaniu karnym, karnym skarbowym, karnym wykonawczym i cywilnym oraz w przepisach o dyscyplinie wojskowej, a także o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2. Wojskowe organy porządkowe wchodzące w skład służby garnizonowej wykonują zadania, o których mowa w ust. 1, w stosunku do osób określonych w art. 3 ust. 2 pkt 1 i 3–6.

3. Wojskowe organy porządkowe wchodzące w skład służby garnizonowej wykonują zadania, o których mowa w ust. 1, do czasu przybycia Żandarmerii Wojskowej lub innego właściwego organu również w stosunku do osób określonych w art. 3 ust. 2 pkt 7.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej, w granicach zadań wymienionych w ust. 1.

Art. 47. Wojskowe organy porządkowe wchodzące w skład służby garnizonowej wykonują zadania, o których mowa w art. 46 ust. 1, na terenie garnizonu, w którym jest wyznaczona ta służba, z wyjątkiem terenów jednostek wojskowych rozmieszczonych w tym garnizonie, w których jest wyznaczona służba wewnętrzna.

Art. 48. 1. Zadaniem wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby wewnętrznej jednostki wojskowej są:

- 1) utrzymanie porządku i dyscypliny wojskowej;
- 2) zapewnienie przestrzegania wojskowych przepisów porządkowych;
- 3) ochrona i obrona obiektów jednostki wojskowej;
- 4) wykonywanie czynności przewidzianych dla wojskowych organów porządkowych w przepisach o postępowaniu karnym, karnym skarbowym, karnym wykonawczym i cywilnym oraz w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2. Wojskowe organy porządkowe wchodzące w skład służby wewnętrznej jednostki wojskowej wykonują zadania, o których mowa w ust. 1, w stosunku do osób określonych w art. 3 ust. 2 pkt 1 i 3–6.

3. Wojskowe organy porządkowe wchodzące w skład służby wewnętrznej jednostki wojskowej wykonują zadania, o których mowa w ust. 1, do czasu przybycia Żandarmerii Wojskowej lub innego właściwego organu również w stosunku do osób określonych w art. 3 ust. 2 pkt 7.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby wewnętrznej jednostki wojskowej, w granicach zadań wymienionych w ust. 1.

Art. 49. Wojskowe organy porządkowe wchodzące w skład służby wewnętrznej jednostki wojskowej wykonują zadania, o których mowa w art. 48 ust. 1, na terenie jednostki wojskowej, w której jest wyznaczona ta służba.

Art. 50. 1. Skład warty garnizonowej i pododdziału alarmowego garnizonu oraz patrolu, konwoju i asysty służby garnizonowej, a także ich uzbrojenie i wyposażenie określa dowódca (komendant) garnizonu.

2. Skład warty wewnętrznej i pododdziału alarmowego jednostki wojskowej oraz patrolu, konwoju i asysty służby wewnętrznej jednostki wojskowej, a także ich uzbrojenie i wyposażenie określa dowódca jednostki wojskowej.

Art. 51. 1. Żołnierzom wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych przysługują uprawnienia określone w art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4–6, 8, 11 i 16.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–5, 7–9, 11, pkt 12 lit. a, c i d, pkt 13, 17, 19 i 20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, 3, pkt 4 lit. a i b oraz w art. 47 pkt 1–3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Art. 52. 1. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1, 2 i 16, przez żołnierzy wojskowych organów porządkowych oraz na sposób użycia lub wykorzystania przez nich środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej osobie, wobec której zostały wykonane te czynności lub użyto lub wykorzystano środki przymusu bezpośredniego lub broń palną, przysługuje zażalenie do prokuratora do spraw wojskowych w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury właściwej ze względu na miejsce dokonania czynności, w terminie 7 dni od dnia jej dokonania.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu karnym w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych dotyczące postępowania odwoławczego.

Art. 53. 1. Zadania wojskowych organów porządkowych, o których mowa w art. 45 ust. 2, oraz osoby, wobec których wykonują one te zadania, określają odrębne przepisy.

2. Do żołnierzy wojskowych organów porządkowych, o których mowa w art. 45 ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 51.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 54–68. (pominięte)

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 69. (pominięty)

Art. 70. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.